



שירי אזכרה

שיעור שנמסר במלוח מלכה מוצאי שבת קדש בראשית בשבועת מקור ברוך בירושלים

הוא עשה ככה - ספק את כפיו איך שהוא עשה ככה אז על המקום נמנע התינוק שלו, הילד תוכל קין נמנע בין שתי כפיו, "כי איש הרגתי לפעמי וילד לחברתי", כל אחד יקרא את הפרשה, למך אמר שקין - ה' נקם את נקמת קין אחרי שבע דורות, זה קין חנוך עירד מחויאל מתושאל למך, ועכשיו זה תוכל קין דור שביעי, אבל למך עוד שבעים ושבע דורות כמו שכתוב פי שבעתים ישם קין ולמך שבעים ושבעה, למך היה נביא הוא ידע שהוא יבוא בגלגול שאול, למך בא בגלגול שאול, כל זה רמזו בפסוקים, בפסוקים רמזו הכל, שלמך יבוא בגלגול שאול בעוד שבעים ושבע דורות, שאול המלך הוא היה הכי צדיק בדור, "בן שנה שאול במלכו" (שמואל א' יג, א), הוא היה צדיק כמו ילד בן שנה (יומא כ"ב ע"ב).

א. כל אשה צריכה להתפלל מהרגע שהיא נולדת שהיא תוכל ללדת את מלך המשיח.
ב. "ויאמר למך לנשיו" אדם צריך דבר ראשון להתחתן, קודם הוא התחתן למך, אחרי שמתחתנים עושים חשבון מה יהיה עכשיו איך ננהל את הבית מי יביא פרנסה, קודם להתחתן, לא שואלים כלום, לא שואלים.
ג. מקודם אדם מתחתן ואחרי זה אפשר לדבר אתו, למה הוא עשה ככה ולמה הוא עשה ככה, אחרי שלמך התחתן והוא לצערנו הוא נכשל ברצח, זה לא נעים לי לספר את זה, אני לא רוצה שתאשימו אותו ותלשינו עליו, יהיה לו כתבי אישום, אבל מה שקרה שלמך רצח את קין, וגם את הילד שלו, כשהוא ראה שהוא רצח את הסבא אז

"אשה צריכה לדעת לעשות חביתה, זה מה שהיא צריכה לדעת ולהגיש בום תה עם סכר, אשה היא תמיד מתאימה הנזכרים צריכים להיות פרופסורים וראשי ושיבות ולא בורים זה הכל, אשה זה לא משנה מה, לא דורשים מוסנה לא להיות תלמיד חכם ולא להיות דוקטור.

² יומא כ"ב ע"ב
"בן שנה שאול במלכו" אמר רב הונא כבן שנה שלא טעם טעם חטא.

במשך 12 שנה בבית סוהר הוא

רק היה רוקד, בבית סוהר הוא היה פנוי
הוא היה רק רוקד, כל יום כפור – כל הבית
סוהר וכל השתים עשרה שנה הוא לא
הפסיק לרקוד, 24 שעות רקודים, שזה
הסוד אומר רבינו שאי אפשר להביא את
התיקון – את הגאולה רק על ידי רקודים,
”והיה עקב” (דברים ז, יב) זה פירושו
שהעקביים – מקפצים את העקביים,
מקידים את העקביים, כי ”הנשך עקבי סוס
ויפל רכבו אחור” (בראשית מט, יז) ”אשר חרפו
עקבות משיחו” (תהלים פט, נב), כל הענין זה
לחבר את העקביים עם הכתר של רחל,
מהסוליה של לאה נהיית הכתר של רחל,
הכתר של רחל היא נבראת – היא נוצרת
מהסוליה של לאה, כתוב (ירושלמי שבת ח’ ע”ב)
מה שעשתה ענוה עקב לסוליתה, מה
שענוה בראה את העקב, אז עשתה היראה
עטרה לראשה, הסוליה של לאה – הסוליה
של הענוה זה עטרה לראשה, תהיה עטרה
של רחל, לכן הגאולה תבוא ברגע
שמהסוליה של לאה יוצר הכתר של רחל,
אנחנו צריכים שהסוליה של לאה תהפך
לכתר של רחל, שהסוליה של לאה תהיה
ראויה כי כל הקומה של רחל כל הנצחיות
של רחל זה נעשה מהסוליה של לאה. כי כל
רחל היא רק שנה לסליה של לאה, כי לאה
זה ענוה ”ועיני לאה רכות” (בראשית כט, יז), כי
לאה מגיל שלש מתפללת על השידוך שלה.
ו. ילדה צריכה מגיל שלש להתפלל
שיהיה לה בעל תלמיד חכם, בן תורה, מגיל

ד. לאשה אין עברות, אשה
מגיע יום כפור הכל נמחל לה, הם רק
צריכים לצאת ברקודים, נשים ביום כפור
יוצאות ברקודים, בכל העיר, בכל
הרחובות, והולכת משטרה ומוציאה אותם
מהבתים מחיבות אותם לרקוד, ביום כפור
במקום לשבת בבית כנסת ולבכות הם
חיבות לצאת ברקודים, לא היו ימים טובים
לישראל כחמשה עשר באב וכיום
הכיפורים (תענית כ”ו ע”ב), כל אשה בעזרת ה’
יבנה בית המקדש היום בלילה עוד אז ביום
כפור הבא צריך לצאת ברקודים, מתי
שיהיה בית מקדש הנשים רק ורקדות, הם
לא צריכות להתפלל הם לא צריכות לבכות
הם לא צריכות להגיד שום דבר, הם רק
יוצאות ברקודים. לא היו ימים טובים
לישראל כחמשה עשר באב וכיום
הכיפורים. האשה באה לעולם רק כדי
לרקוד, כי לאשה אין עברות והיא רק צריכה
לרקוד כל היום, היא רק באה לעולם כדי
לרקוד, ולכן כחמשה עשר באב וביום
הכיפורים הם ורקדות כל היום, משש בבקר
עד שמונה בערב, כל אשה חייבת לרקוד
משש בבקר עד שמונה בערב, והמשטרה
הולכת ושומרת שלא יחזרו הביתה, הם רק
ורקדות.

ה. וכל זה רמוז כאן ”ויחי מתושלח
שבע ושמנים שנה ומאת שנה ויולד את
לימך” (בראשית ה, כה), ראשי תיבות שאו”ל,
ולכן יוסף היה רק רוקד, העבודה של יוסף
הצדיק זה היה רק רקודים, רק רקודים,

שָׁלֵשׁ. וְלֹאֵה מַגִּיל שָׁלֵשׁ הִיא רַק
בּוֹכָה, הִיא הוֹלֶכֶת כָּל יוֹם לְפָרֶשֶׁת
דְּרָכִים לְשִׁמוּעַ סְפוּרִים עַל עֲשׂוֹ, מֵה עוֹשֶׂה
עֲשׂוֹ; שׁוֹדֵד, פָּרֵץ בֶּנֶק, הָרֹג אֶת נִמְרוֹד, שׁוֹדֵד
אֶת נִמְרוֹד, לָקַח אֶת הַכְּתָנֶת שֶׁל נִמְרוֹד.
לְנִמְרוֹד הָיָה כְּתָנֶת שְׁמֻצִּירִים עָלֶיהָ כָּל הַחַיּוֹת
וְהוּא הָיָה יוֹצֵא לַיֵּער וְכָל הַחַיּוֹת מִשְׁתַּחֲוֹת
לוֹ - כּוֹרְעוֹת בֶּרֶךְ, בָּרָגַע שֶׁעֲשׂוֹ לְבֶשׂ אֶת
הַכְּתָנֶת כָּל הַחַיּוֹת כָּרְעוּ לוֹ בֶּרֶךְ, וְזֶה הָיָה
עוֹד מֵאָדָם הָרֵאשׁוֹן, יַעֲקֹב טָמַן אֶת זֶה
בְּאֶרֶץ, אַחֲרֵי שֶׁיַּעֲקֹב לְבֶשׂ אֶת בְּגָדֵי עֲשׂוֹ
הוּא הִחְבִּיא לוֹ אֶת זֶה כִּי עִם זֶה הוּא נִהְיָה
מֶלֶךְ עַל כָּל הָעוֹלָם, מִיָּד הוּא הִחְבִּיא לוֹ אֶת
זֶה - טָמַן אֶת זֶה בְּאֶרֶץ, שָׂרָק כְּשִׁיבּוֹא מִשִּׁיחַ
בֶּן דָּוִד הוּא יוֹכֵל לְמַצּוֹא אֶת הַכְּתָנֶת הַזֹּאת,
עִם הַכְּתָנֶת הַזֹּאת אָדָם יְכוּל לְמַשׁוֹל עַל כָּל
הָעוֹלָם, מִי שִׁישׁ לוֹ אֶת הַכְּתָנֶת הַזֹּאת אִז
הַכֹּל הוּא יוֹדֵעַ.

ז. לֵאָה הִיא יוֹדֵעַה כָּל דְּבַר בְּדִיוֹק,
לֵאָה מַגִּיל שָׁלֵשׁ הוֹלֶכֶת שׁוֹאֶלֶת עַל
הַמַּעֲשִׂים שֶׁל עֲשׂוֹ וְהִיא מוֹרִידָה דְּמָעוֹת,
שֶׁהִיא רוֹצָה שְׁדוּף כְּמוֹ יַעֲקֹב לֹא שְׁדוּף כְּמוֹ
עֲשׂוֹ, אָמְרוּ לָהּ יַעֲקֹב שִׁיף לְרַחֵל, יַעֲקֹב כָּבֵר
שִׁיף לְרַחֵל, אֶת לֹא יְכוּלָה לְשַׁנּוֹת אֶת
הַגְּזִירָה, הִיא אָמְרָה: לֹא, עַל יְדֵי תַפְּיִלָּה
מְשָׁנִים אֶת הַכֹּל. וְכֵכָה הִיא עֹשֶׂתָה שֶׁלִּבָּן
בַּעֲצָמוֹ הַחֲלִיף אֶת זֶה, לָבָן בַּעֲצָמוֹ פָּחַד
שֶׁלְעוֹלָם הִיא לֹא תִקְבֵּל שְׁדוּף כִּי בָרָגַע
שֶׁהִשְׁנִיָּה כָּבֵר מִתַּחַתְנֶת הָרֵאשׁוֹנָה כָּבֵר
נִדְחָקָת, זֶה כָּבֵר נִהְיָה לָהּ קֶשֶׁה פִּי מִלִּיּוֹן, אִז
לָבָן יָדַע שֶׁאֵם הַשְּׁנִיָּה מִתַּחַתְנֶת הָרֵאשׁוֹנָה

לֹא תִקְבֵּל לְעוֹלָם שְׁדוּף, הוּא
אָמַר "לֹא יַעֲשֶׂה כֵן בְּמִקְוֵמָנוּ לְתַת
הַצְעִירָה לְפָנֵי הַבְּכִירָה" (בְּרַשִׁית כט, כו), אִז לְתַת
הַצְעִירָה לְפָנֵי הַבְּכִירָה לֹא יַעֲשֶׂה כֵן
בְּמִקְוֵמָנוּ, כִּי צִעַר"ה זֶה עֲשׂוֹ פְעָמִים לֹא"ה,
לֵאָה זֶה 36 - 360, צִעַרָה בְּלִי יו"ד זֶה בְּדִיוֹק
360, עֲשׂוֹ פְעָמִים לֵאָה, כִּי הַצְעִירָה הִיא
כְּלוּלָה מִכָּל הָעֲשׂוֹ [-] שֶׁל לֵאָה, כִּי לֵאָה
הָיְתָה רַק תַּפְּיִלָּה, לֵאָה כָּל הַמַּצִּיאוֹת שֶׁלָּהּ זֶה
רַק תַּפְּיִלָּה.

ח. כָּל הַמַּצִּיאוֹת שֶׁל לֵאָה זֶה רַק
תַּפְּיִלָּה, וְלָכֵן לֵאָה זָכְתָה לְהִיּוֹת רֵאשׁוֹנָה וְגַם
לְהִקְבֵּר בְּמַעְרַת הַמַּכְפֵּלָה, לְעֵתִיד לְבוֹא
כְּתוּב בְּסִפֵּר [-] שֶׁקְבֵּר רַחֵל יִתְחַבֵּר עִם
מַעְרַת הַמַּכְפֵּלָה, ה' יַעֲשֶׂה מַחֲלִלוֹת וּמִנְהֲרוֹת
וְרַחֵל תִּתְגַּלְגַּל וְתִהְיֶה עוֹד יוֹתֵר קְרוֹבָה
לְיַעֲקֹב מִלֵּאָה, כִּי עַכְשִׁיו לֵאָה לֹא בּוֹכָה, אֲבָל
רַחֵל - "מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינַיִךְ מִדְּמָעָה"
(יִרְמְיָהוּ לא, טו), כִּי רַחֵל לֹא מִפְּסִיקָה לְבַכּוֹת,
לֵאָה כָּבֵר גְּמָרָה לְבַכּוֹת, לֵאָה כָּבֵר לֹא בּוֹכָה,
הִיא בְּמַעְרַת הַמַּכְפֵּלָה עִם יַעֲקֹב, אֲבָל רַחֵל
בּוֹכָה כָּל הַזְּמַן, רַחֵל לֹא מִפְּסִיקָה לְבַכּוֹת
שׁוּם שְׁנִיָּה, רַחֵל - "מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינַיִךְ
מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ שָׂכָר לְפַעֲלָתְךָ", אִז רַחֵל הִיא
מִמְשִׁיכָה לְבַכּוֹת בְּלִי הַפֶּסֶק, אִין כְּזֶה
מַצִּיאוֹת שֶׁהִיא לֹא בּוֹכָה, וְלָכֵן אֲנַחְנוּ עַכְשִׁיו
מִתְחִילִים יְהִיָּה תִיקוֹן רַחֵל, עַד עַכְשִׁיו מֵא'
תִשְׁרִי לֹא הָיָה תִיקוֹן רַחֵל, אֲבָל מִיּוֹם רַבִּיעִי
בְּלִילָה מִתְחִילִים לומר תִיקוֹן רַחֵל, כִּי בְיוֹם שְׁנִי
רֵאשׁ חוֹדֶשׁ חֲשׁוֹן נִגִיד כָּבֵר יַעֲלֶה וְיִבּוֹא, יַעֲלֶה
וְיָבֵא וְיִגִיעַ וְיִרְאֶה וְיִרְצֶה וְיִשְׁמַע וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר

זָכְרוֹנוֹנוּ וּפְקֻדוֹנוֹנוּ וְזָכְרוֹנוּ
אֲבוֹתֵינוּ וְזָכְרוֹנוּ מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדְךָ
וְזָכְרוֹנוּ יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדֻשָּׁה וְזָכְרוֹנוּ כָּל עַמְּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לְפִלִּיטָה לְטוֹבָה לְחֵן
וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם
בְּיוֹם שְׁנֵי שְׁהִיָּה רֹאשׁ חֹדֶשׁ.

(הרב ש"ר): יחדשהו הקדוש ברוך הוא עלינו...

השיעור השבועי בספר קצות החשן יום ר' נח

~על פי קצות החשן ק"מ סעיף קטן ב' ראה נספח~

א. עֲבָשׁוּ לוֹמְדִים דִּינֵי חֻזְקָה, לָמָּה
חֻזְקָה שְׁלֹשׁ שָׁנִים, נִסְעָתִי לְאוֹמָאן הָיִיתִי
שְׁלֹשׁ שָׁנִים בְּאוֹמָאן, הָיִיתִי בִּיהֶנְסְבוֹרְג,
הָיִיתִי בְּאַמְסְטֶרְדָם, חֲזַרְתִּי, הָיָה לִי מֵאָה
פְּרָדְסִים וְהַכֹּל גָּנְבוּ לִי, כָּל בְּנֵי בְּרַק הָיָה פֶּעַם
פְּרָדְסִים, כְּשֶׁהִגַּעְנוּ לְבְנֵי בְּרַק לְפָנַי שְׁשִׁים
שָׁנָה, וּוְעַן אֵיךְ הָאֵב גִּיוּעוֹן צְאוֹנָצִיג יָאָר,
אֵיךְ הָאֵב גִּיקוֹמֶעַן צוֹם בְּנֵי בְּרַק פֶּאָר זַעֲכָצִיג
יָאָר אַלְיָן אִיז גִּיוּעוֹן פְּרָדְסִים, ס'אִיז נִישְׁט
גִּיוּעוֹן כְּבִישִׁים בְּכָלֵל, גֶּאָנֶץ זָכְרוֹן מֵאִיר אִיז
גִּיוּעוֹן נָאָר חוֹל – נָאָר זָאמֵד, אֹוֹן רְחוּב חֻזוֹן
אִישׁ אִיז גִּיוּעוֹן זָאמֵד, רְחוּב עֲזָרָא אִיז גִּיוּעוֹן
זָאמֵד, רְחוּב רַבִּי עֲקִיבָא אִיז גִּיוּעוֹן בִּיז רְחוּב
חֻזוֹן אִישׁ אֹוֹן רְחוּב חֻזוֹן אִישׁ אִיז גִּיוּעוֹן
זָאמֵד בִּיז שְׁכוֹן ה' אֹוֹן אֶלֶץ ס'אִיז נִישְׁט
גִּיוּעוֹן בֵּית הַחוֹלִים מַעֲיָנִי הִישׁוּעָה אֹוֹן קוֹקָה
קוֹלָה, אֶלֶץ אִיז גִּיוּעוֹן פְּרָדְסִים פְּרָדְסִים
פְּרָדְסִים, ס'אִיז גִּיוּעוֹן מִיֵּינַע וּתְרָגוּם –
כְּשֶׁהִיִּיתִי בֶּן עֶשְׂרִים הִגַּעְתִּי לְבְנֵי בְּרַק, לְפָנַי שְׁשִׁים
שָׁנָה, הַכֹּל הָיָה פְּרָדְסִים, לֹא הָיוּ כְּבִישִׁים בְּכָלֵל,

כָּל זָכְרוֹן מֵאִיר הָיָה רַק חוֹל – רַק
חוֹל, רְחוּב חֻזוֹן אִישׁ הָיָה חוֹל, רְחוּב עֲזָרָא
הָיָה חוֹל, רְחוּב רַבִּי עֲקִיבָא עַד רְחוּב חֻזוֹן אִישׁ
וּרְחוּב חֻזוֹן אִישׁ הָיָה חוֹל עַד שְׁכוֹן ה', וְכַכָּה הָיָה
הַכֹּל, וְלֹא הָיָה אֶת מַעֲיָנִי הִישׁוּעָה וְאֶת קוֹקָה
קוֹלָה, הַכֹּל הָיָה רַק פְּרָדְסִים פְּרָדְסִים פְּרָדְסִים, זֶה
הָיָה שְׁלִי, וְאֶז אֲנִי שְׁלֹשׁ שָׁנִים לֹא הָיִיתִי
כְּשֶׁאֲנִי חוֹזֵר אַחֲרֵי שְׁלֹשׁ שָׁנִים גָּנְבוּ לִי אֶת
כָּל הַפְּרָדְסִים, מָכְרוּ אֶת הַפְּרָדְסִים שֶׁל
הַתְּפוּזִים, מָכְרוּ אֶת הָרִימוֹנִים, וְזֶה שְׁיֹושֵׁב
בְּפְרָדְסִים אוֹמֵר זֶה שְׁלִי, אֲנִי קָנִיתִי אֶת זֶה,
הָיָה לִי שֹׁטֵר, אֵיפֹה הַשֹּׁטֵר? אֲנִי יַחֲפֹשׁ, אֲנִי
יֵלֶךְ לְחַפֵּשׁ בְּבֵית. אֲנִי אוֹמֵר לוֹ: מֶה אַכְלָתָ
לִי אֶת הַפְּרוֹת? לֹא הָיִיתִי בְּאַרְץ הַבָּאָה
סְמִיטְרִיילֵר – מִשְׁאִיּוֹת מְכַרְתָּ לִי אֶת כָּל
הַתְּפוּזִים. הוּא אוֹמֵר אֲנִי קָנִיתִי מִמֶּךָ אֶת הַשָּׂדֶה
עָבְרוּ שְׁלֹשׁ שָׁנִים – אִם זֶה שְׁלֹשׁ שָׁנִים אֲנִי
לֹא צָרִיךְ לְשַׁמּוֹר אֶת הַשֹּׁטֵר, חֲכָמִים עָשׂוּ
תַּקָּנָה, שִׁפְעָם זֶה לֹא הָיָה כְּמוֹ הַיּוֹם שֵׁשׁ
שָׁלַחְנוֹת, מִגְּרוֹת, אֲרוֹנוֹת, לֹא הָיָה כְּלוּם, זֶה
הָיָה הַכֹּל מוֹנָח, עֲכָבְרִים הָיוּ אוֹכְלִים אֶת
הַשֹּׁטְרוֹת, וְהָיוּ צָרִיכִים לְשַׁמֵּר שֹׁטְרוֹת מִפְּנֵי
הָעֲכָבְרִים, כָּל הַבֵּית הָיָה מְלֵא עֲכָבְרִים פֶּעַם,
הַכֹּל הָיָה עִם סְדָקִים עִם חוֹרִים, וְעָבַר שְׁלֹשׁ
שָׁנִים הוּא אוֹמֵר לִי זֶה שִׁקְנָה אֶת הַפְּרָדְסִים:
תִּשְׁמַע, עָבַר שְׁלֹשׁ שָׁנִים אֵין לָךְ שׁוֹם זְכוּת,
וְכִשְׁבַּעַל הַקֶּרֶקַע מִקְשָׁה בְּפָנָיו אָבָל אֵין לָךְ
שֹׁטֵר, אֲזִי הַמַּחֲזִיק הוּא אוֹמֵר הָיָה לִי שֹׁטֵר,
אֲבֹדְתִי אֶת הַשֹּׁטֵר.

ב. לָמָּה צָרִיךְ שְׁלֹשׁ שָׁנִים שׁוֹאֵל
הַקְּצוֹת הַחֲשָׁן, שֶׁהוּא יִגִּיד שְׁלֹשׁ שָׁנִים אֲנִי
שׁוֹמֵר אֶת הַשֹּׁטֵר, חֲכָמִים לֹא מְחַבְּבִים

לשמור שטר יותר משלוש שנים, מיום ליום, אבל הייתי שם מיום ליום, זה שמכר את הפרות צריך לגור שם בפרדס, להיות כל יום בפרדס, אפילו שעה אחת אבל להיות כל יום, אם הוא חסר יום אז הוא איבד את הזכות, הוא צריך להביא עדים שהוא היה שם מיום ליום, כל יום הוא היה בא לפרדס, להתבודד לקטף פירות, שלוש שנים כי אדם נזהר בשטר שלוש שנים, אז חכמים עשו תקנה אומר הקצות החשן שיותר משלוש שנים לא צריך לשמור את השטר - אפשר לזרוק אותו, וזה בתנאי שאני אומר ממך קניתי, אם הוא יגיד סתם נכנסתי לפרדס - תצא, זה לא הפרדס שלך. לא, קניתי את זה ממך והיה לי שטר.

ג. יש שתי סבות למה זה שלוש שנים, כי אדם הוא נזהר בשטר שלוש שנים, סיבה שניה שאדם חייב למחות בשדה שלו, אדם - עכשיו אני ביוהנסבורג ואני ישמע שמישהו מכר לי את כל התפוזים, הוא אומר מה אכפת לי אני ביוהנסבורג, מה זה משנה לי, אחרי זה נסעתי לאמסטרדם, עוד פעם אני שומע שהוא מכר לי את כל התפוזים שנה שניה, טוב אני באמסטרדם, שלוש שנים כבר אי אפשר להתאפק, אם זה שלך איך התאפקת שלוש שנים?

ד. אז יש שתי סבות למה שלוש שנים, כי אדם לא יכול להתאפק לא למחות, הוא יכול למחול שנה הוא יכול למחול שנתיים, להגיד אני אין לי זמן, אני בחוץ לארץ, מי יטפל לי בפרדס, אבל שלוש שנים להתאפק

- אין דבר כזה, אז הסבה היא או

משום שאדם לא מתאפק יותר משלוש שנים, או סיבה שניה שאדם לא שומר את השטר, יש לו שטר שלוש שנים, מה הוא צריך לשמור את השטר כל החיים? פעם העכברים היו אוכלים את השטרות, אוכלים את המעילים, אוכלים את הבגדים, כל בית היה מלא עכברים, זה היה, היו חיים עם עכברים ביחד, היו אוכלים לו את האצבעות של הרגלים כפשוטו, עכבר נורא רעב לא השאירו לו אוכל אז הוא אוכל אצבע, מה יש אם יחסר לך אצבע? מה יש? תתן מעשר, אדם חייב לתת מעשר, את זה צריך לדעת - יש עשר אצבעות תתן מעשר.

ה. "לא ימצא בך מעביר בנו ובתו בראש" (דברים יח, ט), אדם יש לו עשרה בנים בא לו הכמר הוא אומר יש לך עשרה בנים איפה המעשר? איזה מעשר? מה הפרוש יש לך עשרה ילדים - תביא מעשר, אתה לא מקים מצות מעשר? הוא אומר אחד הוא ראש ממשלה אחד הוא מנכ"ל אחד הוא ראש ממשלה בצרפת אחד הוא ראש ממשלה באוגנדה אחד הוא ראש ממשלה בהונג קונג אחד רמטכ"ל אחד גנרל אחד רופא אחד דוקטור אחד עורך דין, אה נזכרתי יש לי אחד בישיבה כן, אחד בטלן כזה לא רצה להיות לא עורך דין ולא רופא ולא ראש ממשלה הלך לישיבה קח אותו וזהו, מכל הילדים שהיה לך לא נתת רק את זה שהלך לישיבה? אז אחד יש לו עשרה אצבעות אז

ז. ואדרבה, אדם שלוש

שנים בשדה זה נהיה שלו, הא דלא מודהרי מפי משלש הוא סיבה לחזקה וחינו משום דמברי בין שיושבין בהשקט ושופי שלש שנים שוב לא יבא עוד עורר ומשום הכי לא מודהרי. ומזה בא דינא דחזקה שהאמינו בחזקת שלש, אם אדם יושב שלש שנים ואף אחד לא בא למחות סימן שזה שלו, היית צריך למחות אם זה שלך, אף אדם לא יכול להתאפק שלש שנים, אז אם הוא יושב שלש שנים בשופי- בשקט, שלש שנים בשוב דעת, שוב לא יבא עוד עורר ומשום הכי לא מודהרי. ומזה בא דינא דחזקה שהאמינו בחזקת שלש יוצא שדין חזקה מרכב משתי סבות; סיבה אחת שהבעל הבית לא מתאפק יותר משלוש שנים, סיבה שניה שהקונה לא יכול לשמור את השטר יותר משלוש שנים.

ח. ובחזקת שלש כתב הרמב"ן - הרמב"ן אומר שזה תקנה, שזה שאדם לא יכול להתאפק שלש שנים זה מציאות, חקמים עשו חשבון שאם אתה בעל הפרדס אתה לא תתאפק, נכון שהיית ביוהננסבורג היית באמסטרדם והיית אסטרונאוט בחללית 400 יום הכל טוב ויפה, אבל יצאת מהחללית אחרי חצי שנה אתה כבר יכול ללכת בא ותמחה, אדם לא יכול להתאפק יותר משלוש שנים. אבל סיבה שניה שזה

העכברים אומרים תתן לנו

מעשר, כי - העכברים באים ומזיקים כי הם לא נתנו מעשרות, כתוב במדרש רבה בראהי שהיה מקום שהעכברים היו אוכלים את התבואה רבי פנחס בן יאיר קרא להם, דפק - נתן שריקה באו כל העכברים, הוא אמר: למה אתם אוכלים? כי לא נותנים מעשרות, אם אדם לא נותן מעשרות אוכלים לו אצבע, זה גם מעשר.

ו. שואל הקצות החשן הרי יש שתי טעמים בחזקה, טעם אחד שאדם לא יכול להתאפק שלש שנים, אם עבר כבר שלש שנים זה כבר לא שלך, שלש - היית צריך לצעק, עכשיו אתה באלסקה, אולי אתה נסעת לירח, נו אז תחזור, אתה יכול להיות בחלל שנה, הכי הרבה ארבע מאות יום, ואז אתה בא בלי סידן ואתה לא יכול ללכת על הרגלים, ארבע מאות יום אתה מכונ' בתוך חללית, יש כאלה שלקח להם חצי שנה עד שהם מתאוששים, הם הולכים למקומות סגורים ועד שהם מקבלים את הסידן מחדש וחמץ החמץ יוצא מהרגלים אבל הם מרויחים מליונים. למה יש שלש שנים כי כשהיית מכונ' בחללית לא יכול למחות, אתה שמעת תמחה תצעק, לא צעקת זה לא שלך. או סיבה שניה שאדם לא שומר את השטר, כיון שהוא לא שומר אותו לשלוש שנים.

מעשרותיכם פראוי מבקשין אתם שנערוב אתכם שאם אתם מפרישין מעשרותיכם פראוי אין עכברים אוכלין עוד אמרו לו אין ערב אותן והלכו העכברים ולא נראו עוד

א מדרש רבה דברים פרשה ג' פסקה ג'
מעשה ברבי פנחס בן יאיר שהלך לעיר אחת והיו העכברים אוכלים בתבואתה של אותה העיר באו ובקשו הימנו מה עשה רבי פנחס בן יאיר אמר להן למה אין אתם מפרישין

תקנת חכמים, שלש שנים אתה חייב לשמור את השטר, חכמים אומרים יש לך שטר שקנית את הפרדס תשמור, אין לו את השטר זה לא שוה, אבל אם עברו שלש שנים זה בסדר, זה תקנת חכמים שאדם לא נזהר יותר משלוש שנים בשטר, אז זה שתי סבות של שלש שנים, ואם אדם לא עושה ערעור אז הוא לא בעל הבית ולא צריך את השטר.

ט. ובין לשמט הרמב"ן ובין לפי מה שכתב דהוא משום תקנה הא דלא מודתרי טפי משלש היא קודמת לדיני דחוקה שלש שנים, ואם בן אפילו ניקא דאין חוקה שלש שנים ראיה אפילו הכי לא מודתרי טפי משלש ומשום דסברי שלא יבא עוד ערעור, ואם בן מה קשאי להו דצריך ליתער בשטרו שלא יאמר לפירות הורדתיה, בין דסברי שלא יצאו עוד שם ערעור ועורר על שדהו.

י. ולכן נראה בביאור דבריהם דתוספות סברי מעמא דחוקה כמו שכתבת, משום תקנת חכמים שלא יפסיד המחזיק, בין דאינו נזהר בשטרו טפי משלש ובין דאבתי מצי אמר לפירות הורדתיה הבעל הבית אומר לו נכון, אתה לוקח שלש שנים, אתה לוקח סמיטריילר - 120 טון סמיטריילר ומביא מאה סמיטריילר זה 120 טון כפול מאה זה כבר מליון מאתיים, מליון טון כל שנה של תפוזים, הוא אומר בן אני הרשתי לך אבל תביא את הכסף, תביא חמשים אחוז, אני

נתתי רשות אבל לא שהכל שלך, זה לא יתכן, תביא חמשים אחוז, אם הרוחת מליון דולר תביא חמשים מליון, אז הבעל הבית אומר לו נתתי לך רשות אבל לא רשות לקחת את כל הפרדס, אפילו חמשים אחוז, משום תקנת חכמים שלא יפסיד המחזיק, בין דאינו נזהר בשטרו טפי משלש הוא אומר לו אתה נותן לי רשות לאכול פירות, לאכול אבל זה לא שלך, ובין דאבתי מצי אמר לפירות הורדתיה,

יא. לסכום: יש כאן שתי שיטות, שיטה אחת שזה תקנת חכמים שאתה לא צריך לשמור את השטר יותר משלש שנים, ושיטה שניה שזה גם סיבה ששום אדם לא מתאפק יותר משלש שנים, אם התאפקת שלש שנים סימן שזה לא שלך.

שיעור אחרי תפילת שחרית יום א'

נח

היום כ"ח כח תשרי, היום הכי גדול בשנה, היום מתגלה סוד התפלין, הקשר תפילין זה לאה, התפלין של ראש זה זעיר אנפין, תפילין של יד זה רחל, מי שידע לחבר את רחל ולאה יביא את הגאולה השלמה.

שיעור נוסף

על פי חיי מוהר"ן צ"ו ספורים חדשים~

(טז) ספר בימי אלול שהלם לו שהיה רוצה לנגן בבית לשמע קול שופר, ועבר לפני בית אחד ושמע ששם מזמורין

י חיי מוהר"ן צו

א. כי העיקר זה הקפיצות והרקודים, הרפיה מסביר בצ"ו ספורים חדשים שהעקר זה הקפיצות, שרוקדים בקפיצות, ומתפללים עם קפיצות, ורוקדים עם קפיצות, העיקר זה להקפיץ את העקביים, "והיה עקב" (דברים ז, יב) שהעקביים יתרוממו, שהעקביים יתרוממו מעל האדמה, כי אסור לגעת באדמה, אסור לגעת, מי שנוגע באדמה זה בעיה, הוזהר אומר" שהלכו במדבר ופגשו אחד עם קביים, הולכים לספר ספור משנים קדמוניות, שהלכו במדבר ותעו שני תלמידי חכמים גדולים, זה היה ערב שבת, רבע שעה לפני השקיעה הם בלב המדבר, לא ידעו לאן ללכת, במדבר אין כבישים, היום יש כבר כבישים אבל אם אדם יורד

ומבין בך אל בך ומרקדין מאד ושמחין בקפיצות ורקודין גדולים בדרך השמחים והשוחקים מאד. עניתי ואמרתי הלא לכו בודאי טוב לכו לשמח קול שופר (והשאר איני זוכר) : ונעה אחד שגם כרמון בספרו שמצות שופר היא בחינת המהות בך ורקודין כמובא בהתורה ואלה המשפטים בלקוטי א' סימן י' המדבר בהמחאות בך ורקודין, שמבאר שם מאמר הוזהר הקדוש בתרועה דאיהו רוחא אתעבר אל אחר פפירות וכו' שעל ידי זה וזכין להמחאות בך ורקודין. שהיא בחינת וההיא רוחא נשב בשבת פרקין ודרועין ובשבת פרקין ורגליו עין שם כל התורה. נמצא מבאר שם שתורעה שהוא קול שופר היא בחינת המהות בך ורקודין. ונענע לו רבנו זכרנו לברכה ראש:

אחר כך שלח ה' בלבי שפרמון בפסוק ששופר היא בחינת רנה ושמחה כי (תהלים קכ"ו), "אז ימלא שחוק פיני וילשוננו רנה ראשי תבות שופר". ועל כן אחר פסוק (שם פ"ט), "אשרי העם יודעי תרועה" וכו' פתיב, "בששך וגילון כל היום" וגו' במקום אחר שעקר בבחינת צריכה להיות מתוך שמחה כי בבחינה היא ראשי תבות "בששך וגילון כל היום", עין שם:

ה' תקוני הוזהר תקון ס"ט עמוד ק"ג

עובדא הוה, דחד פר נש חגר בלא רגליו, אשכח לתרין חבימין דלא הוי בכל דרא חבימין פותיתיהו, אערע בהו ההוא חגר, אמר לון שלמא עליכו רבנן, (שמעון עליכו דאתון חבימי

מהכביש טפה הוא אבוד, ר'

ישראל בער אודסר הסבא קדישא יצא מצפת להתבודד והוא לא יכל לחזור, שלש ימים הוא התחיל להסתובב בהרים והוא לא מצא את הדרך, במדבר אי אפשר לדעת מה זה צפון מה זה דרום מה זה מזרח, ורבע שעה לפני השקיעה והם במדבר תקועים, פתאום הם רואים אחד הולך עם קביים, בתוך המדבר הוא הולך עם קביים, מחיך, צוחק, שמח, שואלים מה אתה שמח? הוא אומר: מה אתם עצובים? הם אמרו איך נגיע? שבת עוד רבע שעה, אין אוכל אין כלום, ולא בישלנו לא הכנו, הוא אומר אין שום בעיה, תחזיקו בגארטל שלי ואני מביא אתכם, והוא הולך עם קביים, הם תופסים בגארטל הם מתחילים לעוף.

דרא, אנה אתון אזלין, אמרו ליה לדוד פלן, וערב שבת הוה, אמר לון אף על גב דאתון רכיבין בכעירין ודחטי סגי ואנא חגר בלא רגליו, אי אתון בעיתו אנא אקדס לכו לתקנא לכו שבתא, תוהו אמרו ליה ונלא את חגר ואידך את יכיל לאקדמא לכעירין ודחטי טובא, אמר לון שמה דמ"ב אתון ודלוג לון ת"מ פרסי ברנעא חדא:

אשכחו גרמייהו לפום מערתא חדא, ופתורא לשמאלא, בכל מעדני עלמא עלהא, ומנרתא לדרום בשבעה גרין עלהא, ומטה דכספא ודקא ואבנין יסירין למערב בין צפון לדרום, ובכספא למזרח, ותלת מאה תלמידיו על ההוא פתורא, בתר דאכלו כלתו ואינון חבימי עמהון, קם ההוא חגר ופשט גרמייה מההוא גופא בלא רגליו, ואתלבש בגופא דאנפוי וסירין כוזהרא דאתמר ביה (דנאל יב) ותמשפלים ויהירו וכו', ואנפי תלמידיו נהירו ככבים לעולם ועד, והוה פתחין ספרא דקהלת, וקריין ביה (קהלת א ב) הכל הקלים אמר קהלת כו, והוה חזרין כפוח ומנין, אמרו ליה אינון חבימי דרא וכו' שלמה לא עבד קרא אחרא בקהלת, על להו ההוא דאתתיו חגר באחרא, לשבעה היכלין מכספא ודקא ואבנין יסירין, ובחיקלא שבעה פרסיין דארבע חזיון, ויונה תמן דכספא ועטרה דדקא על רישה, וכתוב בה כל מאן דלא ידע באלון הקלים עליה פתיב (במדבר א נא) והוה הקרב יומת, אינון חבימי דרא מיד דהוה חבי דתוה כתיב בההיא עטרה חזרו לאחורא.

טְרִילִיּוֹן שָׁנָה אָבֵל עוֹשִׁים אֶת זֶה

בְּאַלְפִית שָׁנִיָּה - עוֹשִׁים אֶת זֶה בְּעֶשֶׂר
שָׁנִיּוֹת אֶת כָּל הַחֲשֹׁבוֹן הַזֶּה. עוֹשִׁים; 2, 4,
8, 16, 32, 64, 128, 256, 512, 1026,
עוֹשִׁים עֶשֶׂר פְּעֻלוֹת בְּעֶשֶׂר שָׁנִיּוֹת, עֲכָשִׁי
כָּל עֶשֶׂר פְּעֻלוֹת זֶה אֵלֶּיךָ, אֲזַי עֲשִׂים זֶה
מִלִּיּוֹן, שְׁלֹשִׁים זֶה מִלִּיאָרְד, אַרְבָּעִים זֶה אֵלֶּיךָ
מִלִּיאָרְד, חֲמִשִּׁים זֶה מִלִּיּוֹן מִלִּיאָרְד,
כְּשֶׁמְגִיעִים לְשָׁשִׁים זֶה טְרִילִיּוֹן, שְׁבַעִים זֶה
אֵלֶּיךָ טְרִילִיּוֹן, שְׁמוֹנִים זֶה מִלִּיּוֹן טְרִילִיּוֹן,
תְּשַׁעִים זֶה מִלִּיאָרְד טְרִילִיּוֹן, מְגִיעִים לְמֵאָה
פְּעֻלוֹת - "כֹּהֶם וְכֹהֶם מֵאָה פְּעָמִים" מְגִיעִים
לְאֵלֶּיךָ מִלִּיאָרְד טְרִילִיּוֹן, בְּעֶשֶׂר שָׁנִיּוֹת הַגִּעְנוּ
לְאֵלֶּיךָ מִלִּיאָרְד טְרִילִיּוֹן, זֶה בְּרָכָה שֶׁל יוֹאֵב,
זֶה יוֹתֵר מִשָּׁל מֹשֶׁה, לָמָּה? כִּי הוּא הָיָה דוֹאֵג
שֶׁלְכָלֶם יִהְיֶה, הוּא הָיָה מְבִיא שָׁלָל וְלַעֲצֻמוֹ
הוּא לֹא לָקַח פְּרוּטָה אַחַת, כָּל הַשָּׁלָל מִחֶלֶק,
רַק שֶׁבֶכֶל הַבָּתִּים יִהְיֶה שֹׁפֵעַ לְכָבוֹד שְׁבַת,
יִהְיֶה שֹׁפֵעַ כְּזֶה שֶׁלֹּא הָיָה מַעֲוֹלָם, בְּזִמְן יוֹאֵב
הָיָה כְּזֶה שֹׁפֵעַ שֶׁלֹּא הָיָה מַעֲוֹלָם, שֶׁבֶכֶל בֵּית
הָיָה שֹׁפֵעַ וְשֹׁפֵעַ וְשֹׁפֵעַ, הַפְּרִיז יִדְרִים
מִלֵּאִים, הַכֹּל מֵלֵא לְכָל הַשָּׁבוּעַ.

ה. הַאוֹכֵל שֶׁהָיָה לְאָדָם בְּכָל הַשָּׁבוּעַ
נִשְׁאָר מִשְׁבַּת, וּבְמֵאָה שְׁעָרִים הָיוּ אוֹכְלִים
בְּמִשְׁךְ הַשָּׁבוּעַ מִהַשְׁאֲרִיּוֹת שֶׁל שְׁבַת, פֶּעַם לֹא

ב. פֶּעַם כּוֹלֵם עָפּוֹ; עֲשֵׂהֲאֵל

עָף, יוֹאֵב עָף, כָּל בֵּת הָיְתָה עָפָה
בְּאִוִיר, פֶּעַם כָּל בֵּת מִצְפּוֹרֵי הָיוּ עָפוֹת
בְּאִוִיר, כָּל בְּנוֹת צְפּוֹרֵי - לוֹד עָפוֹת בְּאִוִיר,
כִּי כָּל הַבְּנוֹת הִתְגַּעְגְּעוּ לָהּ - לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ
- עָפּוֹ בְּאִוִיר, אֲזַי כָּל בֵּת הָיְתָה, הָיוּ שָׁשִׁים
רְבוּא נְבִיאֹת, "נִפְתַּת תִּטְפְּנָה" (מְשָׁלִי ה, א) -
"נִפְתַּת תִּטְפְּנָה" זֶה שֶׁהָיוּ שָׁשִׁים רְבוּא, כָּל דּוֹר
שָׁשִׁים רְבוּא נְבִיאֹת, כּוֹלֵם עָפוֹת בְּאִוִיר.

ג. שְׁנֵי הַתַּלְמִידִים שֶׁאֲחָזוּ בְּגָאָרְטֵל שֶׁל
בַּעַל הַקְּבִיִּים מְגִיעִים לְפָרְדֵּס, הוּא מְגִיעִים
לְמַעְרָה הֵם נִכְנָסִים לְמַעְרָה שֶׁם הֵם רוֹאִים
הַיֵּכָל עֵנָק וְיוֹשְׁבִים שׁוֹרֹת שׁוֹרֹת שֶׁל
תַּלְמִידִים רַק אוֹמְרִים 'הֵכָל הַבָּלִים' הֵם רַק
חוֹזְרִים עַל פֶּסוּק אֶחָד, הוּא שׁוֹאֵל אוֹתוֹ מַה
קוֹרָה פֹּה? הוּא אוֹמֵר עוֹד מַעֲט תִּרְאוּ,
נִכְנָסִים לְאַרְמוֹן רוֹאִים שְׁלֹחַנוֹת עֲרוּכִים
מִכָּל טוֹב, שְׁנַצָּלִים, כְּבָדִים צְלוּיִים, סֶלְמוֹן,
כָּל הַדְּבָרִים הֵכִי טְעִימִים שֶׁבַעוֹלָם, הַכֹּל,
גְּלִידוֹת אֲרִטִיקִים, הַכֹּל עָרוֹף שְׁמָה, הַכֹּל.

ד. כָּתוּב שִׁיּוֹאֵב הָיָה דוֹאֵג שֶׁלְכָל אֶחָד
יִהְיֶה אֲרִטִיק בְּשַׁבַּת, שֶׁלְכָל אֶחָד יִהְיֶה גְּלִידָה
לְשַׁבַּת, אֲזַי כָּל בְּרָכָה שֶׁל יוֹאֵב זֶה אֵלֶּיךָ
מִלִּיאָרְד טְרִילִיּוֹן, כְּשֶׁהוּא הָיָה אוֹמֵר בְּרָכָה
אֲזַי אִם נַעֲשֶׂה אֶחָד אֶחָד זֶה יִקַּח מִלִּיאָרְד

וַיִּקְבֹּר בְּבֵיתוֹ בְּמִדְבָּר - בְּיוֹאֵב פְּתִיב: מִפְּקָר לְכָל - לְעֲנִיִּים
לְהַתְּפִיחַ מִבֵּיתוֹ: אֲפִילוֹ מוֹנִינִי וְצַחֲנֵתָא טַעֲמִים - אֲפִילוֹ
דְּבָרִים דְּקִים וְעֲנִינִים: טַעֲמִים - שְׁהִיָּה טוֹעֵם: פְּרִים לָחוּ -
מִשְׁלַח לָחֵם לְמוֹזוֹנוֹת, לְעֲנִיִּים שֶׁל עִיר: פְּרִים - לְשׁוֹן פָּרִם
שְׁנוֹטָלִין מִבֵּית הַמִּלָּךְ, וּפְסוּק זֶה בְּדִבְרֵי הַיָּמִים, בְּשִׁלְכָד דּוֹד
אֶת מְצוּדַת צִיּוֹן: מוֹנִינִי - דְּגִים קְטָנִים, וְצַחֲנֵתָא מִיּוֹן דְּגִים
קְטָנִים:

¹ סְנֵהֲרִין מִט עֲמוּד ר' א'

וַיִּקְבֹּר (יוֹאֵב) בְּבֵיתוֹ בְּמִדְבָּר אֲטוֹ בֵּיתוֹ מִדְבָּר הוּא אָמַר רַב
יְהוּדָה אָמַר רַב בְּמִדְבָּר מִה מִדְבָּר מִפְּקָר לְכָל אֶף בֵּיתוֹ שֶׁל
יוֹאֵב מִפְּקָר לְכָל דָּבָר אַחֵר בְּמִדְבָּר מִה מִדְבָּר מִנְּקָה מִגִּזְלֵ
וְעִרְיוֹת אֶף בֵּיתוֹ שֶׁל יוֹאֵב מִנְּקָה מִגִּזְלֵ וְעִרְיוֹת "וְיוֹאֵב יִהְיֶה
אֶת שְׂאֵר הָעִיר" אָמַר רַב יְהוּדָה אֲפִילוֹ מוֹנִינִי וְצַחֲנֵתָא טַעֲמִים
פְּרִים לָחוּ:
פֶּרֶשׁ רִשִׁי:

הָיָה אוֹכֵל, הָיוּ עוֹשִׂים חִלּוֹת לְשִׁבְתָּ וּמַהֲשָׁאֲרִיּוֹת... אַז אֵלֶּךָ מְלִיאָרְד טְרִילִיּוֹן - זֶה הַחֲשׁוֹבֹן שֶׁל הַבְּרָכוֹת שֶׁל יוֹאֵב, אִם אָדָם מַחְלֵק צָדָקָה - עוֹזֵר לְכֻלָּם - עוֹזֵר לְכָל מַשְׁפָּחָה כָּל בְּרָכָה שֶׁלוּ זֶה אֵלֶּךָ מְלִיאָרְד טְרִילִיּוֹן, כְּשֶׁאֲנַחֲנוּ מַגִּיעִים לְמֵאָה עֶשְׂרִים זֶה טְרִילִיּוֹן טְרִילִיּוֹן - זֶה כָּבֵר חֲמִשִּׁים וְשֵׁשׁ אַפְסִיסִים, כְּשֶׁמַּגִּיעִים לְמֵאָה שְ�מוֹנִים זֶה כָּבֵר טְרִילִיּוֹן טְרִילִיּוֹן טְרִילִיּוֹן - אַז מַגִּיעִים כָּבֵר לְשִׁשִּׁים וְאַרְבַּע אַפְסִיסִים, מֵאֲתַיִים אַרְבָּעִים זֶה שְׁבַעִים וְשִׁתִּים אַפְסִיסִים - שֵׁם ע"ב, זֶה הַפ"ד שֶׁל רִבְקָה, כְּשֶׁזֶּה מַגִּיעַ לְמִסְפַּר שֶׁל שְׁבַעִים וְשִׁתִּים אַפְסִיסִים.

ו. אַז הַרְבֵּה אוֹמֵר שֶׁעָקַר הַרִיקוּדִים זֶה קְפִיצוֹת, לָכֵן כְּתוּב קִפֹּץ בְּנִימִין, בְּנִימִין קִפֹּץ לֵאמֹר, בְּנִימִין קִפֹּץ לֵאמֹר, וְגַם שֶׁבֶט זְבוּלוֹן קוֹפֵץ, זְבוּלוֹן הוּא רַק קוֹפֵץ, הוּא אֵין לוֹ לֵב אֵין לוֹ כָּלוּם הוּא רַק קוֹפֵץ, בֶּן אָדָם קוֹפֵץ הוּא לֹא צָרִיךְ לֵאמֹר לֵב וְלֹא שׁוֹם דְּבַר הוּא רַק צָרִיךְ לְקוֹפֵץ, שׁוֹאֲלִים קִפֹּץ קִרְחַ, כְּתוּב שֶׁקִּפֹּץ קִרְחַ וְאָמַר מִמֶּנִּי יוֹצֵא שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא, הוּא רָאָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצֵאִים עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע מִשְׁמֵרוֹת, אֲבָל הוּא לֹא רֹאָה שְׁגָם מִקְבָּלִים עוֹנֵשׁ.

ז. מַה אוֹמֵר לְמֶדֶ? לְמֶד אוֹמֵר לְעֵדָה וְצֵלָה שֶׁהוּא הָרֵג אֶת הַבֶּן שֶׁלֵּהֶם, הוּא הָיָה רֹצֵחַ, פְּתָאוּם עֵדָה וְצֵלָה שׁוֹמְעִים שֶׁהוּא

הָרֵג לָהֶם אֶת הַיֶּלֶד שֶׁלֵּהֶם וְהוּא הָרֵג לָהֶם אֶת הַסֶּבֶא שֶׁלֵּהֶם, הוּא הָיָה סֶבֶא שֶׁל כּוֹלָם, גַּם אֶת הַסֶּבֶא, אַז לְמֶד אוֹמֵר "כִּי שְׁבַעֲתִים יָקָם קִיָּן" (בְּרֵאשִׁית ד', כד) - קִיָּן קִיבֵּל אֶת הָעֹנֵשׁ אַחֲרֵי שְׁבַע דּוֹרוֹת, זֶה קִיָּן חֲנוּךְ עִירַד מְחִיטָאֵל מְתוֹשָׁאֵל לְמֶד - שֵׁשׁ, תּוֹבֵל קִיָּן שְׁבַע. אֲנִי רַק יִקְבֵּל אֶת הַתִּיקוֹן בְּעוֹד שְׁבַעִים וְשְׁבַע דּוֹרוֹת, הוּא הָיָה נָבִיא, פַּעַם כּוֹלָם הָיוּ נָבִיאִים, גַּם הָרִשְׁעִים הָיוּ נָבִיאִים, הוּא אָמַר אֲנִי שְׁבַעִים וְשְׁבַעָה, אָדָם לֹא יוֹדֵעַ שֶׁמִּקְבָּלִים עוֹנֵשׁ עַל שְׁבַעִים וְשְׁבַע דּוֹרוֹת, אִם אֶתָּה לֹא יוֹדֵעַ מִהַצִּדִּיק אֶתָּה צָרִיךְ לְשַׁלֵּם, אֶתָּה רֹצֵחַת אֶת קִיָּן אֶתָּה צָרִיךְ לְשַׁלֵּם עַל זֶה, אֶתָּה אֵין לָךְ רְשׁוּת לְרֹצֵחַ אֶת קִיָּן, אֵין לָךְ רְשׁוּת לְהַרְגוֹ אֶת קִיָּן, זֶה הָיָה בְּלִי עֵדִים וּבְלִי הַתְּרָאָה אִי אֶפְשָׁר לְהַרְגוֹ אוֹתָךְ, אַז אִם אֵין עֵדִים זֶה רַק ה' הוֹרֵג אוֹתָךְ, אַז אַחֲרֵי שְׁבַעִים וְשְׁבַע דּוֹרוֹת שָׁאוּל שָׂבֵא לְתַקֵּן אֶת לְמֶד רֹאָה שֶׁכָּל הַפְּלִשְׁתִּים רָצִים אַחֲרָיו, הוּא לֹא מִבֵּין מִדּוּעַ, כִּי הִרְגַּת אֶת קִיָּן, שְׁבַעִים וְשְׁבַע דּוֹרוֹת אַחֲרֵי זֶה, כָּל הַשְׁאוּלָּה זֶה גִּלְגּוּלִים שֶׁל שְׁבַעִים וְשְׁבַע דּוֹרוֹת, זֶה חֲשׁוֹבֹן שֶׁל כְּמַעַט שְׁלֹשׁ אֵלֶּךָ שָׁנָה, עַכְשֵׁיו אֲנַחֲנוּ כָּבֵר נִמְצָאִים בְּשַׁנַּת שְׁלוֹשֶׁת אֲלָפִים, בְּב' אֲלָפִים תַּתְּע"ה, שְׁשָׁאוּל מֵת זֶה הָיָה ב' אֲלָפִים תַּתְּע"ה, זֶה מֵאָה עֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנָה לְפָנֵי סוּף הָאֵלֶּךָ,

פּוֹטְרוֹת אוֹתָהּ בֵּית מִלָּא סִפְרִים מִהוּ שִׁיחָא פְּטוֹר מִן הַמּוֹזוֹת אֲמַר לוֹ חֵיב בְּמּוֹזוֹת אֲמַר לוֹ כֹּל הַתּוֹרָה בּוֹלָה רַע"ה פְּרָשִׁיּוֹת אֵינָה פּוֹטְרֵת אֶת הַבֵּית פְּרָשָׁה אַחַת שֶׁבְּמּוֹזוֹת פּוֹטְרֵת אֶת הַבֵּית אֲמַר לוֹ דְּבָרִים אֵלּוּ לֹא נִצְמָטִית עֲלֵיהֶן וּמִלְכָּד אֶתָּה בּוֹדָאן

¹ מְדַרְשׁ רַבָּה בְּמִדְבַּר יַח

(ג) "וַיִּקַּח קִרְחַ" מִה פְּתִיב לְמַעְלָה מִן הָעֲנָן (בְּמִדְבַּר טו) "וַיֵּשֶׁב לָהֶם צִיצִית" קִפֹּץ קִרְחַ וְאָמַר לְמִשְׁחָה מְלִית שְׁכּוּלָה תְּכַלֵּת מִהוּ שֶׁתָּהָא פְּטוֹרָה מִן הַצִּיצִית אֲמַר לוֹ חֵיבַת בְּצִיצִית אֲמַר לוֹ קִרְחַ מְלִית שְׁכּוּלָה תְּכַלֵּת אֵין פּוֹטְרֵת עֲצֻמָּה אֲרַבַּע חוֹטִין

אז כמעט שלש אֶלֶף שָׁנָה עָבְרוּ
 וְרַק אֶז ה' מַעֲנִישׁ אוֹתוֹ עַל לִמָּךְ שֶׁהוּא
 בָּא בְּגִלְגּוֹל שְׁאוּל, אִם הוּא הִיָּה מִתְבַּטֵּל
 לְשִׁמוּאֵל - הוּא לֹא הִתְבַּטֵּל לְשִׁמוּאֵל, הוּא
 לֹא יָדַע שְׁצָרִיכִים לַחֲכוֹת עוֹד דְּקָה, כָּל
 הָעֲנִיָּן לַחֲכוֹת לְצַדִּיק עוֹד דְּקָה, הוּא הִיָּה
 מַעֲלָה עוֹלָה, לִפְנֵי שֶׁהוֹלְכִים לְמַלְחָמָה
 שׁוֹחֲטִים קָרְבֵּן, לִפְנֵי הַמַּלְחָמָה, אִם שִׁמוּאֵל
 שׁוֹאֵל אוֹתוֹ לָמָּה לֹא חִיכִיתָ? רְצִיתִי שֶׁתִּהְיֶה
 מֶלֶךְ עוֹלָם, אָדָם מְחֻכָּה לְצַדִּיק עוֹד חֲמֵשׁ
 דְּקוֹת אִם הוּא נִהְיָה מֶלֶךְ עוֹלָם, הוּא יִזְכֶּה
 לְקַבֵּל מַלְכוּת עוֹלָם, עַכְשָׁיו יִהְיֶה לָךְ מַלְכוּת
 רַק לְכַמָּה דּוֹרוֹת, אַחֲרֵי זֶה הוּא גַם הַפְסִיד
 אֶת זֶה - אֶת הַכַּמָּה דּוֹרוֹת, וְכִיּוֹן שֶׁהוּא
 מִמְּשִׁיךְ לְרֹדֵף אֶת דָּוִד, דָּוִד לֹא עָשָׂה כָּלוּם,
 אֵיךְ שֶׁדָּוִד הֵרָג אֶת גִּלְיָת מִיד הוּא הִתְחִיל
 לְרֹדֵף אוֹתוֹ, "בֶּן מִי זֶה הָעָלָם" (שְׁמוּאֵל א' יז, נב),
 אָמַר לוֹ דּוֹאָג: הוּא בְּכָלֵל לֹא יְהוּדִי, אֵינִי לָךְ
 מַה לְדַאֵג, זֶה הֵגִיעַ לְכֹזֶה אַבְסוּרִד שֶׁדָּוִד
 בְּכָלֵל לֹא יְהוּדִי, הוּא לֹא יְהוּדִי, הוּא בְּכָלֵל
 בְּאֵרֹר, "לֹא יָבֹא עֲמוּנִי וּמֹאכֵי בִקְהֵל ה' עַד
 עוֹלָם" (דְּבָרִים כג, ד), אָכֵל בְּאֵמַת הַנָּשִׁים לֹא
 נֶאֱסָרוּ, נָשִׁים לֹא הָיוּ אֲשֻׁמוֹת בְּשׁוּם דְּבָר,
 גְּבָרִים הָיוּ אֲשָׁמִים, רַק הַגְּבָרִים הָיוּ אֲשָׁמִים,
 רוֹת מִיד הוֹתֵרָה לְבֹא בִקְהֵל, הָאִשָּׁה הִיא
 מִיד כְּשֶׁרָה, לָכֵן הָאִשָּׁה יוֹצֵאת בְּרִקּוּדִים,
 בְּיוֹם כְּפוּר וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר בָּאָב הֵם רַק
 יוֹצֵאוֹת בְּרִקּוּדִים, לֹא הָיוּ יָמִים טוֹבִים
 לְיִשְׂרָאֵל כַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בָּאָב וּכְיוּם
 הַכִּיפּוּרִים, שָׁאֵז אֵינִי שׁוֹם עוֹוֹן, הַכֵּל הִיָּה
 נִמְחָל, ה' מוֹחֵל לְאִשָּׁה מִיד אֶת הָעוֹנוֹת

שֶׁלָּה, אָכֵל לֹאִישׁ זֶה לּוֹקַח זִמָּן
 עַד שֶׁהוּא עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה וְעַד שֶׁהוּא
 מְקַבֵּל בְּקִבְלָהּ וּבַחֲרָטָה, יֵשׁ לוֹ אֶלֶפִי אֶלֶפִי
 תְּנָאִים.
 ח. הִרְבֵּה אוֹמֵר שֶׁהַעֲקָר זֶה הַקְפִּיצוֹת,
 הַעֲיָקָר זֶה הַקְפִּיצוֹת, וְאִם נִמְחָלִים כָּל
 הָעוֹנוֹת, וְנִזְכֶּה לְגְאוּלָּה הַשְּׁלֵמָה בְּמִהְרָה
 בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

שִׁיעוֹר שְׁנֵימָסָר אַחֲרֵי מוֹסַף יוֹם ג' נח **א' דְּרָאֵשׁ חוֹדֶשׁ מְרַח שְׁוֹנֵן תשע"ט**

הַיּוֹם זֶה מִתַּן תּוֹרָה, הַיּוֹם זֶה עֲשֶׂרֶת
 הַדְּבָרוֹת, הַיּוֹם תִּהְיֶה הַגְּאוּלָּה הַשְּׁלֵמָה
 וְיִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כְּשִׁמְאָמִינִים בְּצַדִּיק
 צָרִיךְ לְרַדֵּת בֵּית מִקְדָּשׁ שֶׁל אֵשׁ, כּוֹלֵם יִזְכּוּ
 לְרֹאוֹת אֶת זֶה, כּוֹלֵם יֵרָאוּ, יִלְכוּ לְכוֹתֵל
 אַחֲרֵי תְּפִילַת מַעְרִיב יִזְכּוּ לְרֹאוֹת אֵיךְ שִׁיּוֹרֵד
 בֵּית מִקְדָּשׁ שֶׁל אֵשׁ, רֹאשׁ חוֹדֶשׁ חֲשׁוֹן זֶה
 שְׁמַח רוֹן, הַמִּילָה מְרַח זֶה יֵרַח, שְׁוֹן זֶה
 שְׁמוֹנֶה, וְאֲנָשִׁים לֹא יָדְעוּ אֶרְמִית -
 הַתְּבַלְבְּלוּ, חֲשַׁבּוּ שֶׁזֶה מֶר, אָכֵל זֶה מִתּוֹק
 מִדְּבַשׁ, זֶה הַצְרוּף שְׁמֻכּוֹנִים בְּשִׁמּוֹנֶה עֲשֶׂרָה
 זֶה "וַיִּדְבֹּשׁ, הַיּוֹם הַיּוֹם הַיּוֹם", זֶה חוֹדֶשׁ
 הַדְּבַשׁ, שְׁאִין שׁוֹם עֲבֹרוֹת, אִם נִחְפָּשׁ עִם
 זְכוּכִית מְגִדֵּלֶת אוֹלִי נִמְצָא אֵיזָה עֲבִירָה,
 אֵין, עִם טִלְסָקוֹפּ מִשְׁקָפוֹת אוֹלִי, מִי שִׁימְצָא
 אֵיזָה עֲבִירָה שִׁיּוֹדִיעַ לִי, בְּנִתִּים חֲפִשָּׁנוּ לֹא
 מְצָאנוּ, אֵין עוֹנוֹת בַּחֲדָשׁ הַזֶּה אַחֲרֵי יוֹם
 כְּפוּר, וְלָכֵן סְכוּת זֶה בַּתְּשָׁרִי וְלֹא בְּנִיטָן, כִּי
 רַק אַחֲרֵי שְׁנִמְחָלִים כָּל הָעוֹנוֹת שֶׁהִכְהֵן הִיָּה
 בְּקֹדֶשׁ קוֹדְשִׁים וְשָׁמַע אֶת הַכְּרוּבִים מְנַגֵּנִים,

איך הוא יודע שהכל נמחל?
שהוא היה שומע את הכרובים
מנגנים, מהכנפים יוצא קול נגון, ואז הוא
יודע שהכל נמחל, ולכן הבנות יוצאות
ברקודים, ותולים את הבגדים האדמים על
החלון ועד הבקר זה נהיה לכן, כי לבת אין
שום עברות, אין שום חטאים, ישר ה' מוחל
לה, אז היא רק יוצאת ברקודים עד השקיעה
- עד יום כפור בשקיעה.

שיעור שנמסר בליל ג' נח א' דראש חודש מרח שזון תשע"ט בחולון

א. יעלה ויבוא ויגיע. ויראה וירצה
וישמע. ויפקד ויזכר ויזכנו ופקדוננו
וזכרון אבותינו. וזכרון משיח בן דוד עבדך.
וזכרון ירושלים עיר קדשך. וזכרון כל עמך
בית ישראל. לפניך. לפליטה לטובה. לחן
ולחסד ולרחמים. לחיים טובים ולשלום
ביום ראש החדש הזה. אז מי שזוכה היום,
עכשיו נשפע כל העשירות לכל השנה,
חודש חשון זה החדש שבו נבנה בית
המקדש - בול, שבו נפסק המבול.

ב. מי שגר בבית שלש שנים הבית
נהיה שלו, כי הוא היה צריך למחות, שזה
שלו הבתים והשובכות והשדות והרים
והכרמים,

ג. היום זה יום הגאולה, משיח בן דוד
נולד בל' תשרי, ומשיח בן יוסף בא' חשון,
מחר כולם יגידו יעלה ויבוא, כולם יגידו:
יעלה ויבוא ויגיע. ויראה וירצה וישמע.
ויפקד ויזכר ויזכנו ופקדוננו וזכרון

אבותינו. וזכרון משיח בן דוד
עבדך. וזכרון ירושלים עיר קדשך.
וזכרון כל עמך בית ישראל. לפניך. לפליטה
לטובה. לחן ולחסד ולרחמים. לחיים
טובים ולשלום ביום ראש החדש הזה.

ד. היום הזה משיח בן דוד צריך
להולד, כל אשה שתלך למקוה היום היא
תפקד במשיח בן דוד, משיח בן דוד ירד בל'
תשרי, ואז ישלמו את כל החובות של כולם,
וירד עשירות כזאת, כתוב "ועפרת זהב לו"
(איוב כח, ו) תרד עשירות שהכל יהפך לזהב, כל
העפר יהפך לזהב, "ועפרת זהב לו", שלמה
המלך הפך את כל עפר ארץ ישראל לזהב,
כתוב "אין כסף נחשב בימי שלמה
למאומה" (דברי הימים ב' ט, כ, מלכים א' יח כא), אין
כסף אין כלום, שום כסף, לא היה שום כסף,
בזמן שלמה המלך לא היה שום כסף הכל
היה זהב, העצים מזהב, השלחנות מזהב,
המטות מזהב, הכל היה זהב טהור, היה
שבע מיני זהב, שלמה גילה את הזהב הכי
משבח, "שלשת אלפים ככרי זהב מזהב
אופיר" (דברי הימים א' כט, ד) זהב שכלו אדמדם
וכולו מאיר כמו שמש, יש זהב שמאיר כמו
שמש בצהרים.

ה. כי דבורה היתה עשויה מאש, יעל
היתה עשויה מאש, לכן היא לקחה את
היתד, עם זה היא פלחה לו את הרקה,
"מחקה ראשו ומחצה וחלפה רקתו" (שופטים
ה, כ), העבודה של האדם זה "מחקה ראשו
ומחצה וחלפה רקתו", אדם בא לעולם
בשביל "מחקה ראשו ומחצה וחלפה

רָקֵתוֹ", כָּל הָעֲבֹדָה שֶׁל הָאָדָם
 זֶה רַק "מַחֲקָה רֹאשׁוֹ וּמַחֲצָה וּחֻלְפָּה
 רָקֵתוֹ", לָכֵן צָרִיכִים אֶת יַעַל, יַעַל זֶה נִשְׁמָה
 נִצְחִית, יַעַל עָלְתָה עִם הַגּוֹף לִגֵּן עֵדֶן, יַעַל
 הִבִּיֵּאָה אֶת הַגָּאוּלָּה לַעַם יִשְׂרָאֵל, יַעַל
 וּדְבוּרָה, כָּל מִי שֶׁנִּשְׁמַת מִשָּׁה יִבִּיא אֶת
 הַגָּאוּלָּה, לָכֵן דְּבוּרָה הֵיטָה נִיצוֹץ מִמִּשָּׁה
 רַבִּינוֹ, כְּתוּב שֶׁדְּבוּרָה הֵיטָה נִיצוֹץ מִמִּשָּׁה
 וַיַּעַל מְצִיפּוּרָה, אֵיךְ יַעַל זֶה צְפוּרָה?
 "שְׁמִיכָה" (שׁוֹפְטִים ד, יח) זֶה גִּימְטְרִיא צְפוּרָה,
 אֵין שְׁמִיכָה בַּתּוֹרָה, אֵין דְּבַר כְּזֶה, אוֹלִי זֶה
 פִּיִּילָה, הַמְדַּרְשׁ מִבִּיא שִׁיטָּה שְׁאוּמֶרֶת
 שְׁאוּלִי זֶה פִּיִּילָה, אוֹלִי הִיא שְׁמָה אוֹתוֹ
 בְּאֶרֶן, מִי יוֹדֵעַ אֵיפֹה הִיא הִחֲבִיֵּאָה אוֹתוֹ,
 כְּמוֹ יַעֲקֹב שֶׁהִחֲבִיֵּא אֶת עֶשָׂו, עֶשָׂו הָרַג אֶת
 נִמְרֹד לָקַח לוֹ אֶת הַבְּגָדִים וְטָמֵן אוֹתָם
 בְּאֶרֶץ, זֶה הַבְּגָדִים שֶׁל אָדָם הָרֹאשׁוֹן, שְׁכַל
 הַחַיּוֹת מְצִירוֹת עַל זֶה, בְּרַגַּע שֶׁהוּא הָיָה
 יוֹצֵא לְשֹׁדָה כָּל הַחַיּוֹת מִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ, אֵיךְ
 נִמְרֹד מָשַׁל בְּכָל הַחַיּוֹת? שֶׁהֵם הָיוּ
 מִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ, אִזּוֹ הֵלֶךְ עֶשָׂו לִיעֲקֹב וְשָׂאֵל
 אוֹתוֹ: מַה הַכֹּחַ שֶׁל נִמְרֹד? הוּא אָמַר לוֹ
 הַכֹּתֶנֶת שֶׁל אָדָם הָרֹאשׁוֹן, כְּתוּב "כְּתִנּוֹת
 עוֹר" (בְּרֵאשִׁית ג, כא) - "עֲלָה תֵּאֱנָה", הוּא עָשָׂה
 מִהָעֲלָה תֵּאֱנָה כְּתִנּוֹת עוֹר, אִזּוֹ אִם אָדָם יֵשׁ לוֹ
 כְּתִנּוֹת עוֹר - אָדָם יֵשׁ לוֹ עֲלָה תֵּאֱנָה, אָדָם
 הָרֹאשׁוֹן לָקַח עֲלָה תֵּאֱנָה ה' לָקַח כְּתִנּוֹת
 עוֹר, זֶה הַכֹּתֶנֶת שְׁמִי שִׁישׁ לוֹ אֶת הַכֹּתֶנֶת
 הַזֹּאת הוּא יָכוֹל לְהִבִּיא אֶת הַגָּאוּלָּה לַעֲוֹלָם,
 וְלָכֵן עֶשָׂו כְּתוּב בְּהִיכַל הַבְּרָכָה הָיָה יָכוֹל
 לְהִבִּיא אֶת הַגָּאוּלָּה, אִם הוּא הָיָה עוֹשֶׂה

תְּשׁוּבָה הוּא הָיָה מִבִּיא אֶת
 הַגָּאוּלָּה, הָעֲבֹדָה שֶׁל עֶשָׂו זֶה הָיָה
 לְהִבִּיא אֶת הַגָּאוּלָּה, עֶשָׂו בָּא לַעֲוֹלָם לְהִבִּיא
 אֶת הַגָּאוּלָּה, עֶשָׂו כָּל הַמִּלְחָמָה שֶׁלוֹ הָיָה
 שֶׁהוּא יָדַע שֶׁיַּעֲקֹב יִבִּיא אֶת הַגָּאוּלָּה, כְּתוּב
 שֶׁהוּא פָּחַד לְהַפְסִיד שְׁנֵי עוֹלָמִים, לֹא שֶׁהוּא
 יָקַח אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וַיַּעֲקֹב אֶת הָעוֹלָם הַבֶּא,
 יַעֲקֹב אוֹמֵר הַכֹּל שְׁלִי- כּוֹלָה שְׁלִי.

ו. כְּמוֹ טְלִית, שְׁאוּחָזִים בְּטִלִית, כָּל
 פַּעַם שָׂרָבִים עַל הַטְּלִית אִזּוֹ צָרִיכִים לְהַגִּיד
 כּוֹלָה שְׁלִי, כָּל אֶחָד יַצַּעַק כּוֹלָה שְׁלִי, וְאִזּוֹ
 זֻכִּים לְכָלָה, כָּלָה שְׁלִי זֶה אוֹתִיוֹת כָּלָה, אֵיךְ
 הוּא זָכָה לְכָלָה? הוּא הָיָה צוֹעֵק כּוֹלָה שְׁלִי,
 מַה זֶה שְׁנֵים אוֹחָזִים בְּטִלִית, אוֹמֵר הַסְּמִיכָה
 חֲכָמִים - ר' נִפְתָּלִי כַץ, פַּעַם רָאִיתִי שְׁנֵי
 אֲנָשִׁים אוֹחָזִים בְּטִלִית וְהוֹלְכִים מִבְּנֵי בְּרַק
 לִירוּשָׁלַיִם? אֵין דְּבַר כְּזֶה, אֵין דְּבַר כְּזֶה,
 אֶחָד יַחֲטֹף לְשָׁנִי, אֲלֹא פֹה מְדַבְּרִים עַל
 לוחות הַבְּרִית, הַיּוֹם זֶה הַיּוֹם שֶׁל מִתֵּן תּוֹרָה
 - הַיּוֹם, בְּיוֹם כַּפּוֹר קִבְּלָנוּ לוחות שְׁנִיּוֹת,
 וְאַחֲרֵי זֶה עֲשִׂינוּ שְׁבַעַת יְמֵי הַמִּשְׁתָּה - זֶה
 סְכוּת, אַחֲרֵי זֶה רוֹקְדִים עִם הַלוחות זֶה
 שְׁמַחַת תּוֹרָה, אַחֲרֵי זֶה שְׁבַע יָמִים מִשְׁמַחַת
 תּוֹרָה - שְׁבַעַת יְמֵי הַמִּשְׁתָּה, מִיד אַחֲרֵי
 שְׁמַחַת תּוֹרָה מִתְחִילִים שְׁבַעַת יְמֵי הַמִּשְׁתָּה
 הַחֲתָן וְהַכֶּלֶה - הַחֲתָן זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 הַכֶּלֶה זֶה הַשְׂכִּינָה, וְעַם יִשְׂרָאֵל זֶה הַכֶּלֶה,
 עַם יִשְׂרָאֵל הֵם הַכֶּלֶה הַקְדוּשָׁה, עַם יִשְׂרָאֵל
 בָּאוּ לַעֲוֹלָם רַק בְּשִׁבְלִי דְּבַר אֶחָד - לְהַתְחַתֵּן
 עִם ה' יִתְבָּרַךְ, חֲתָנָה זֶה רַק עַם יִשְׂרָאֵל עִם
 ה' יִתְבָּרַךְ, כָּל שְׂאֵר הַדְּבָרִים זֶה לֹא נִקְרָא

חַתְנָה, עִם יִשְׂרָאֵל בָּא לְהַתְחַתֵּן
עִם ה' יִתְבָּרֵךְ, וּכְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל זֶה הַכֹּלָה,
אַחֲרֵי שְׁמַחַת תּוֹרָה שִׁבְעַת יָמֵי הַמִּשְׁתָּה - הַיּוֹם
נִגְמְרוּ שִׁבְעַת יָמֵי הַמִּשְׁתָּה, הַיּוֹם הַחֲתָן
וְהַכֹּלָה הוֹלְכִים הַבֵּיתָה - כָּל אֶחָד לְבֵית שְׁלוֹ,
ז. עֲכָשׂוּ מִתְחִיל כָּל הַשָּׁפַע, "אַרְץ
זִבַת חֶלֶב וְדִבְשׁ" זֶה חֲשׁוֹן, כְּתוּב בְּתַפְלַת כָּל
פָּה - "אַרְץ זִבַת חֶלֶב וְדִבְשׁ, הַיּוֹם הַזֶּה
ה' - זֶה ו' ה' ה' י', שְׁאֲרָץ זִבַת חֶלֶב וְדִבְשׁ
זֶה הַסּוּד שֶׁל חוֹדֶשׁ חֲשׁוֹן, חוֹדֶשׁ חֲשׁוֹן זֶה
הַחֹדֶשׁ הַכִּי מֵאֲשֶׁר בְּעוֹלָם, שְׁאִין שׁוֹם
עֲבֻרוֹת, אִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת עֲבֻרוֹת, חוֹדֶשׁ
חֲשׁוֹן זֶה חוֹדֶשׁ שְׁלָם בְּלִי עֲבֻרוֹת, כָּל מִי
שְׁמַגִּיעַ לַחֹדֶשׁ חֲשׁוֹן נִמְחָלִים לוֹ כָּל
הַעֲוֹנוֹת, וְרַק שְׁלֹא יַעֲשֶׂה יוֹתֵר, לִכְנֹן בַּחוֹדֶשׁ
הַזֶּה יִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, יִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
וְנִזְכֶּה לְגֵאֻלָּה הַשְּׁלָמָה בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ,
אָמֵן.

שִׁיעוּר שְׁנִמְסַר בְּלִיל ה' בְּרֵאשִׁית בְּשִׁבְנוֹת קִרְיַת יוֹבֵל בִּירוּשָׁלַיִם

א. כּוֹלָם עֲכָשׂוּ נוֹשָׁעִים, כּוֹלָם עֲכָשׂוּ
מִקְבָּלִים שִׁידוּכִים, יַעַל מַחֲקָה אֶת הָרֹאשׁ
שֶׁל סִסְרָא, "מַחֲקָה רֹאשׁוֹ", אִיךְ הִיא מַחֲקָה
אֶת הָרֹאשׁ? "מַחֲצָה וְחִלְפָה רָקְתוּ", הִיא
הוֹצִיָּאָה אֶת הַנִּשְׁמָה שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא,
הַנִּשְׁמָה שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא הִיְתָה מְעוּבָרַת
בְּסִסְרָא, בְּכָל רִשְׁעֵי יֵשׁ נִיצוּץ שֶׁל צָדִיק, בְּכָל
רִשְׁעֵי אֶפִּילוֹ סִסְרָא יֵשׁ בּוֹ נִשְׁמָה שֶׁל צָדִיק,
ה' נוֹתֵן לְרִשְׁעֵי הַכִּי גְדוֹל אֶת הַצָּדִיק הַכִּי
גְדוֹל, אִם סִסְרָא הִיְתָה עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה הוּא

הִיְתָה נִהְיָה כְּמוֹ רַבִּי עֲקִיבָא,
סִסְרָא בָּא לַעֲוֹלָם כְּדִי לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה,
סִסְרָא בְּהַתְחַלָּה הִיְתָה צָדִיק, "בְּעַד הַחֲלוֹן
נִשְׁקָפָה וַתִּיבֹב אִם סִסְרָא", וְצָרִיכִים מֵאָה
תְּקִיעוֹת כְּדִי לְבַטֵּל אֶת הַבְּכִיּוֹת שֶׁל אִם
סִסְרָא.

ב. "בְּעַד הַחֲלוֹן נִשְׁקָפָה" (שׁוּפְטִים ה', כח)
וְגַם בְּאַבִּימֶלֶךְ כְּתוּב "בְּעַד הַחֲלוֹן" (בְּרֵאשִׁית כו',
ח), הַחֲלוֹן אוֹמֵר הַזֹּהָר זֶה כְּשׁוּף כְּזֶה
שְׁרׁוּאִים מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, אָדָם בָּא
לַעֲוֹלָם לְרֹאוֹת מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, פַּעַם
הִיְתָה מְסַכִּים תְּלוּיִים עַל הַקִּירוֹת וְהָיוּ רוֹאִים
כָּל מֵה שְׁקוֹרָה, מִי יוֹרָה עַל מִי, אִם אִמָּא שֶׁל
סִסְרָא רוֹאָה שְׁיׁוּרִים עַל הַבֶּן שְׁלָה הִיא
עוֹשֶׂה כְּשׁוּף, אוֹמֶרֶת לַחַשׁ וְהוֹפֶכֶת אֶת הַחֵץ
כְּמוֹ בּוֹמְרָנִג, אֶפְשָׁר לְהַפּוֹךְ אֶת הַחֲצִים כְּמוֹ
בּוֹמְרָנִג, זֶה יָדְעָה אִם סִסְרָא אִיךְ לְהַפּוֹךְ אֶת
הַחֲצִים, זֶה הַסּוּד שֶׁל בְּרֵאשִׁית לְהַפּוֹךְ אֶת
הַחֲצִים, וְהִיא מְנַסֶּה מְנַסֶּה מְנַסֶּה לְהַפּוֹךְ אֶת
הַחֲצִים, מְנַסֶּה מְנַסֶּה לֹא מַצְלִיחָה, הִיא רוֹאָה
אֶת יַעַל הוֹלְכֶת עִם הֵיטֵד, "וַתִּיבֹב" (שׁוּפְטִים ה',
כח) זֶה גִּימְטְרִיָּא יֵטֵד, הָאִמָּא שֶׁל סִסְרָא רָאָתָה
אֶת יַעַל הוֹלְכֶת עִם הֵיטֵד לְהַרְוֹג אֶת הַבֶּן
שְׁלָה, הִיא חֲשָׁבָה שֶׁהַבֶּן שְׁלָה חָף מִפְּשַׁע,
הִיא הַחֲזִיקָה שֶׁהַבֶּן שְׁלָה הַכִּי צָדִיק בְּעוֹלָם,
הִיְתָה עוֹמֵד שְׁמוּנָה עֹשֶׂה שְׁמוּנָה שְׁעוֹת, הִיא
הַחֲזִיקָה שְׁכָּזָה צָדִיק אִין, כָּל הַחַיִּים הוּא
עֹמֵד וְהַתְּפַלֵּל שְׁמוּנָה שְׁעוֹת שְׁמוּנָה עֹשֶׂה.
ג. וְאִזּוּ הִגִּיעַ בָּרֵק, בָּרֵק בֶּן אֲבִינוֹעַם,

שְׁנָקְרָא בָּרַק עַל שֵׁם שְׁפָנִיו הָיוּ
בָּרָקִים^ה, יֵצְאָה לוֹ אֵשׁ מֵהַפְּנִים,
כְּשֶׁהִיא מְדַבֵּר יֵצְאָה אֵשׁ מֵהַפְּנִים שְׁלוֹ, כִּכָּה
אוֹמֵר הַתָּנָא דְּבִי אֱלִיהוּ בְּפִרְשָׁה ט', לְמָה
קָרְאוּ לוֹ בָּרַק? כִּי הָיָה יוֹצֵא בָּרָקִים מֵהַפְּנִים,
כְּמוֹ אֶסְתֵּר, אֶסְתֵּר ר' גִּימְטְרִיא בְּרִ"ק א"ש
נִגְ"ה (לְקוּטִי ר' לוי יצחק), כְּשֶׁאֶסְתֵּר הָיְתָה
מִתְנַבֵּאת הָיָה יוֹצֵא בָּרָקִים מֵהַפְּנִים שְׁלָה,
הַפְּנִים שֶׁל אֶסְתֵּר הָיוּ כְּמוֹ בָּרָקִים, מְאִירִים
כְּמוֹ בָּרָקִים, אֶסְתֵּר הָיְתָה כּוֹלֶה אֵשׁ, אֵשׁ נִגְה
בָּרַק, מֵהַיּוֹם שֶׁהָיָה נוֹלָדָה הִיא הָיְתָה אֵשׁ,
אֶסְתֵּר הָיְתָה אֵשׁ לְהִבָּה, "אֵשׁ לְהַבּוֹת
בְּאַרְצָם" (תְּהִלִּים קה, לב), לָכֵן הִיא מְרַמֶּזֶת בְּתַקּוּן
הַכִּלְלִי.

ד. כִּלְכֵּלָה שֶׁל תַּאֲנִים, לְמָה זֶה כִּלְכֵּלָה
שֶׁל תַּאֲנִים? כִּי זֶה גִּימְטְרִיא מְרַדְכִי וְאֶסְתֵּר ו-
1936, כָּל הָעֲבוּדָה שֶׁל הַבֵּן אָדָם - כִּלְכֵּלָה שֶׁל
תַּאֲנִים, לְקַדֵּשׁ חֲמֵשׁ נָשִׁים, הָיְתָה שְׁנַת רַעַב
בַּעֲצֵר כּוֹלֵם בָּאוּ לְבַקֵּשׁ אֶת חֲסוּתוֹ, כְּמוֹ רַבִּי
טְרַפּוֹן שֶׁקִּדֵּשׁ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת נָשִׁים בְּשְׁנַת
בַּעֲצֵר^ט, פְּתָאוּם הַתְּבַרֵּר הַטְּעוּת, נָפַל פִּיתָא
בְּבִירָא, קִדֵּשׁ חֲמֵשׁ וְאַפִּילוּ אַחַת אֵין לוֹ, זֶה
מֵה שְׁיּוּצָא, תַּפְסֶט מְרוּבָּה לֹא תַפְסֶט - קִדֵּשׁ
חֲמֵשׁ וְאַפִּילוּ אַחַת לֹא תִקְבֵּל, כִּי יֵשׁ שֵׁם פֶּגֶם
בְּקִידוּשֵׁין בְּגוֹן שְׁתֵּי אַחֲיוֹת, אוֹ אִשָּׁה וּבִתָּה, אוֹ
אִשָּׁה וְאִמָּה, הַכֹּל נָפַל. הַכֹּל הִתְרַסַּק. וְאַפִּילוּ
אִשָּׁה אַחַת אִתָּה לֹא יָכוֹל לְקַדֵּשׁ הַכֹּל

הַפְסֶדֶת, תַּפְסֶט מְרוּבָּה לֹא
תַפְסֶט, מֵהַיּוֹם מְקַדְּשִׁים רַק אִשָּׁה אַחַת
לֹא חֲמֵשׁ, זֶה הִלָּקַח, רוֹאִים שֶׁהוּא קִדֵּשׁ
חֲמֵשׁ הוּא לֹא קִיבֵּל וְאַפִּילוּ אַחַת.

ה. אֵת כָּל זֶה לוֹמְדִים בְּקִצּוֹת הַחֲשׁוֹן
סִימָן ר"י, שֶׁשֵּׁם רִשׁוֹם מַעֲשֶׂה בְּאַחַד שֶׁקִּדֵּשׁ
חֲמֵשׁ נָשִׁים וּבִסּוּף הוּא לֹא זָכָה וְאַפִּילוּ אִשָּׁה
אַחַת, הוּא הַפְסִיד אֵת הַכֹּל, הוּא הֵבִיא
כִּלְכֵּלָה שֶׁל תַּאֲנִים, אוֹמֵר תַּגְמָרָא: וְאַפִּילוּ
אַחַת לֹא מְקוּדֶשֶׁת, הַכֹּל נָפַל בְּבִירָא, נָפַל
פִּיתָא בְּבִירָא, לֹא הָיָה מְאִיפָה לְקַחַת, וְהוּא
הַתְּחִיב מְזוֹנוֹת, מְזוֹנוֹת זֶה בְּסִיבּוֹת הָאֶלֶף
דּוֹלָר בְּשָׁנָה, לֹא הָיָה לוֹ, הוּא הִתְחִיל לְבָכוֹת,
הוּא בָּכָה בָּכָה בָּכָה, כְּמוֹ עֶשׂוֹ הָרָשָׁע שֶׁבָּכָה.

ו. "וַיֵּשֶׁא קִלּוֹ וַיִּבְךְ" (בְּרֵאשִׁית כו, לח),
עֲכָשְׁיוֹ צָרִיכִים לְבַטֵּל אֶת הַדְּמָעוֹת שֶׁל עֶשׂוֹ,
הוּא כָּל הַחַיִּים רַק בָּכָה, וַיֵּשֶׁא עֶשׂוֹ קוֹלוֹ
וַיִּבְךְ, וְהוּא בּוֹכָה וּבּוֹכָה וּבּוֹכָה, יוֹשֵׁב עַל
הָאֶרֶץ וּבּוֹכָה, וְאַנְשִׁים מִסְתַּכְּלִים מֵהַחֲלוּנוֹת
מְצִיצִים מֵהַחֲלוּנוֹת, רוֹאִים אֵת הָרָשָׁע הַכִּי
גָדוֹל בְּעוֹלָם בּוֹכָה, בּוֹכָה כְּמוֹ תִינוֹק, הִלּוּאִי
וְאַנְחָנוּ הֵינּוּ בּוֹכִים כְּמוֹ שֶׁעֶשׂוֹ בָּכָה, הַצִּדִּיק
לֹא רוֹצֵה לְבָרֵךְ אוֹתִי, אָבָא תִגִּיד 'בְּרוּךְ
תְּהִי', אָבָא "הֲלֹא אֶצְלָתָ לִי בְּרָכָה" (שם, שם)
לח, הוּא אוֹמֵר אֶצְלָתָ, אוֹמֵר הַמְּגַלָּה עֲמוּקוֹת
מֵה זֶה אֶצְלָתָ - מַעֲוֹלָם הָאֶצְלָלוֹת, רָצָה
בְּרָכָה, "מִשְׁמַנִּי הָאֶרֶץ יִהְיֶה מוֹשְׁבָךְ וּמִטֵּל

וּמָהוּ לְהַעֲרִים. וְכִי רַבִּי טְרַפּוֹן אֲבִיהוֹן שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל לֹא
הָעָרִים. קִדֵּשׁ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת נָשִׁים בְּיָמָיו רַעֲבֹן עַל מִנַּת
לְהַאֲכִילָן בְּתֵרוּמָה. תַּפְּסוֹן אֵין כָּל אַחַת וְאַחַת רְאוּיָה לִזְכֹּל
בְּתֵרוּמָה. בְּרַם הָכָא כָּל אֶחָד וְאֶחָד רְאוּי לִיבָם. ר' יוֹדֵן בִּי
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל עֲבָדִין לִיה בֶּן:

^ה תָּנָא דְּבִי אֱלִיהוּ רַבָּה פִּרְשָׁה ט'
ג' שְׁמוֹת יֵשׁ לוֹ בָּרַק לְפִידוֹת מִיכָאֵל, בָּרַק שְׁפָנִיו הָיוּ דּוּמָה
לְבָרַק לְפִידוֹת שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה לְפִידוֹת עֲבוֹת וּמָה שְׁמוֹ מִיכָאֵל
שְׁמוֹ.
^ב וְיִשְׁלָמִי יְבָמוֹת כְּט ע"א

הַשָּׁמַיִם מֵעַל" (שם, שם לט) זֶה הוּא
 לֹא צָרִיךְ, אֹמֵר רִש"י: אֵיטְלֵיָא שֶׁל
 יוֹן, קַח אֶת אֵיטְלֵיָהּ, יוֹן הוֹנְגְרִי, יוֹן טוֹקַאי
 זֶה הַיּוֹן הַכִּי מִשְׁבַּח, טוֹקַאי זֶה בְּדִיוֹק לִיד
 קֶרְעֶסְטִיר.

ז. יֵשׁ סֵפֶר עַל אֶחָד מִטוֹקַאי, אֵיךְ
 שֶׁהִתְחִילָה הַמְלַחֲמָה הוּא רֵץ לִקְרַעֲסֶטִיר,
 עָבַר אֶת הַנֶּהָר, רָצָה לְהִשְׁתַּטֵּחַ עַל הַצִּיּוֹן
 שְׁלוֹ, וְאָז הָיוּ שָׁם כַּמָּה גֶרְמָנִים, תִּפְסּוּ אוֹתוֹ
 בַּמַּעֲבָרָת רָאוּ שֶׁהוּא יְהוּדִי, אֵתָּה יְהוּדִי -
 אֵתָּה לֹא יָכוֹל לַעֲבוֹר, אַז הוּא קָפֵץ עַל
 הַמַּעֲבָרָת אַז הוּא יָרָה בּוֹ, הָיָה לוֹ כְּדוּרִים
 בְּכָל הַכֶּתֶף, הוּא רֵץ לְשַׁלֵּג הוּא שָׁכַב בְּשַׁלֵּג
 יוֹמִים - בְּתוֹךְ הַשִּׁלֵּג יוֹמִים, עַד שֶׁהִבְשֵׁר נָח,
 וְחוּץ מִזֶּה בְּכָל מַחֲנֶה שֶׁהוּא הִגִּיעַ הוּא לֹא
 הָיָה צָרִיךְ לַעֲבוֹד, וְהִנָּאֲצִים שֶׁחָרְרוּ אוֹתוֹ,
 אֵיךְ שֶׁהוּא הִגִּיעַ שֶׁחָרְרוּ אוֹתוֹ, הוּא אָמַר אֲנִי
 לֹא יָכוֹל לַעֲבוֹד יֵשׁ לִי שֹׁכֵר, אַז שָׁמוּ אוֹתוֹ
 בְּרִשְׁמִיָּה שֶׁל הַחוּלִים לִקְרִימְטוֹרִיוֹם,
 קוֹרְאִים לָזֶה קְרִימְטוֹרִיוֹם, מַה זֶה
 קְרִימְטוֹרִיוֹם שְׁלֹא נִדַּע, זֶה תִּנּוּר שֶׁשָּׁם
 שׁוֹרְפִים אֶת הַגּוֹיּוֹת, וּבִשְׁעָה 11 הָיוּ
 מוֹבִילִים אֶת כָּל הַחוּלִים הַקָּשִׁים
 לִקְרִימְטוֹרִיוֹם, לִפְנֵי זֶה הָיָה מִגִּיעַ אֵיזָה
 רוּפָא, וְהֵם הוֹלְכִים לְרוּפָא, וְאָז הֵם צָרִיכִים
 לַחֲתֹם עַל הַחוּלִים שֶׁהוֹלְכִים לִקְרִימְטוֹרִיוֹם,
 וְהוּא הָיָה בּוֹכָה לוֹ, הוּא הָיָה אֹמֵר אֲנִי חֵי
 אֲנִי בְּרִיא, אֲנִי סֵתֵם עוֹשֶׂה אֶת עֲצָמִי, אַז הוּא
 חֲתֵם אוֹתוֹ לַחֲיִים, הוּא אָמַר לוֹ אֵתָּה תַחְזוֹר
 לַמָּטָה, הוּא הָיָה שָׁם אֵיזָה אַרְבַּע שָׁנִים, הַכֹּל
 הָיָה מִהִבְרָכָה שֶׁל הַקֶּרְעֶסְטִירֶעַר.

ח. ר' יִשְׁעִילָה אָמַר
 לַגִּבָּאִים שְׁלוֹ, שְׁלֹשִׁים שָׁנָה לִפְנֵי
 שְׁפִרְצָה הַמְלַחֲמָה הוּא אָמַר לָהֶם: עוֹד
 שְׁלֹשִׁים שָׁנָה הוֹלֵךְ לִהְיוֹת מְלַחֲמָה כְּזֹאתִי
 שְׁלֹא הָיָה מִבְּרִיאַת הָעוֹלָם, יִהְיֶה שִׂיא
 הָאֲכֻזִּירוֹת, יַחֲתִכּוּ אֲנָשִׁים חֲתִיכוֹת חֲתִיכוֹת,
 שְׁלֹשִׁים שָׁנָה לִפְנֵי הַמְלַחֲמָה, בְּשָׁלוֹשׁ בִּבְקָר
 הוּא אָסַף אֶת הַגִּבָּאִים, הוּא אָמַר בְּגִלְל
 שְׁאֲתֵם מִשְׁרָתִים אוֹתִי בְּנֵאֲמָנוֹת הַנִּכְדִּים
 שְׁלָכֶם יַעֲבֹרוּ אֶת זֶה בְּשָׁלוֹם, יֵצְאוּ חַיִּים
 מִהַתַּפָּת, כָּל זֶה סֵפֶר הָרַב שֶׁל הַיִּשִּׁיבָה, שָׁם
 בְּטוֹקַאי הָיְתָה יִשִּׁיבָה אוֹ לִיד טוֹקַאי, שָׁמָּה
 לְמִדּוֹ הַנִּכְדִּים וְהוּא לְמַד שָׁם, קָרְאוּ לוֹ
 יִצְחָק, וְהוּא כָּבַר הָיָה זָקֵן מְפֻלֵּג הוּא הָיָה בֶן
 תִּשְׁעִים בְּעֶרְףְּ הוּא אָמַר אֲנִי זוֹכֵר לִפְנֵי
 שִׁישִׁים שָׁנָה בְּשָׁלוֹשׁ בִּבְקָר הַקֶּרְעֶסְטִירֶעַר
 אָסַף אֶת כָּלָנוּ - אֶת כָּל הַגִּבָּאִים וְאָמַר מִי
 שִׁשְׁרַת אוֹתִי בְּנֵאֲמָנוֹת יִזְכֶּה שְׂאֲאָצְאִיו יִנְצֵלוּ
 מִהַהֲרִיגָה בְּשׂוֹאָה, וְהַנִּכְדִּים שְׁלוֹ מִהִבְרַת מִצּוּחַ
 כָּבַר הָיוּ זָקֵנִים אַז, מִי שֶׁהָיָה בֶן שְׁשִׁים נִהְיָה
 כָּבַר בְּגִיל תִּשְׁעִים, יִזְכֶּה שֶׁהִנָּכַד שְׁלוֹ יַעֲבֹר
 אֶת כָּל הַשׂוֹאָה, אֶת כָּל הַמֵּאֲרָעוֹת, אֶת כָּל
 הַתַּפָּת, כָּל יוֹם רָצוּ לְהוֹצִיא אוֹתוֹ לְהוֹרֵג, כָּל
 יוֹם, תָּמִיד הָיָה לוֹ נֶס הִגִּיעַ אֵיזָה רוּפָא חֲתֵם
 אוֹתוֹ לַחֲיִים, כִּכָּה עָבְרוּ אַרְבַּע שָׁנִים, אַרְבַּע
 שָׁנִים, וְאַחֲרֵי הַשׂוֹאָה הוּא כָּבַר שָׁקֵל 25
 קִילוֹ בְּמָקוֹם 80 אוֹ 90, וְאֲנָשִׁים מִתּוֹ, אֲנָשִׁים
 בְּשִׁחְרוּר הֵם כָּבַר מִתּוֹ.

ט. כָּל זֶה מְדַבְּרִים כָּאֵן בִּיאֲרָצִיט שֶׁל
 הַבִּאֲרִדִּיטְשׁוֹבֶעַר, הִיאֲרָצִיט שֶׁל ר' יִשְׁעִילָה
 קֶרְעֶסְטִירֶעַר זֶה בִּג' בִּיאִיר, הַקֶּרְעֶסְטִירֶעַר

רָאָה אֶת הַכֹּל, לֹא הָיָה דָבָר
שֶׁהוּא לֹא רָאָה, הוּא אָמַר שֶׁכָּל מִי
שֶׁשָּׂרַת אֶת הַצַּדִּיק בְּנֶאֱמָנוּת יְכוּל לַעֲבֹר אֶת
הַדְּבָרִים הַכִּי נִרְאִים בְּעוֹלָם, הוּא יִשְׁאַר
תָּמִיד בַּחַיִּים.

י. רַבִּי שִׁמְחָה בּוֹנִים מִפְּשִׁסְחָא הָיָה
צוֹעֵק עַל הַסּוֹחָרִים, הֵם הָיוּ בָּאִים בְּלִי פְדִיּוֹן
- בְּלִי כֶסֶף הוּא אָמַר אַתֶּם לֹא הֶעֱלַתֶם אֶת
הַנִּיצוּצוֹת, הֵייתֶם בְּדֹאנְצִיג וְלֹא הֶעֱלַתֶם אֶת
הַנִּיצוּצוֹת, כָּל הַיְרִידִים הָיוּ בְּדֹאנְצִיג, אֹז מִי
שִׁסַּע לְדֹאנְצִיג הִשְׁנָה יִרְאֶה לְהַבִּיא אֶת כָּל
הַשֶּׁפַּע.

יא. הַיּוֹם זֶה הַיֵּאֲרָצִיט שֶׁל
הַבֶּאֱרִיטְשׁוֹבֶעַר, (אָחֵד אֹמֵר לִרְבִּי: הַיּוֹם זֶה הַיֵּאֲרָצִיט שֶׁל
הָרֶב יִרְם אַבְרָהָם) הָרֶב יִרְם אַבְרָהָם, הָרֶב יִרְם
אַבְרָהָם נִמְצָא עֲכָשִׁי כָּאֵן אֶתְנוּ, הָרֶב יִרְם
אַבְרָהָם הָיָה הַצַּדִּיק הָאֱמִיתִי, נִשְׁמַת רַבֵּינוּ.

שִׁיעוּר שְׁנֵמָסֵר בְּלִיל חֲמִישִׁי נח בְּכַפֵּר יוֹנָה

~עַל פִּי לִקוּטֵי מוֹהֲרָן וִי~

א. וְהַפְּרוּשׁ הַפְּשוּט הוּא, שְׁמִי שְׂרוּצָה
לִילָךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, צָרִיךְ לַחְגֹּר מִתְּנִיּוֹ,
שִׁיתַחֲזֹק עֲצָמוֹ בְּדַרְכֵי ה' תָּמִיד, בֵּין בַּעֲלִיָּה

בֵּין בִּירִידָה, מֵהַיּוֹם כָּל אֶחָד
יַחְגֹּר מִתְּנִים, כָּל אֶחָד בָּא לְצֹאת מִשְׁאוֹל
תַּחֲתִיּוֹת שִׁיתַחֲזֹק עֲצָמוֹ בְּדַרְכֵי ה' יַתְבָּרֵךְ, כִּי
כָל אֶחָד נוֹלָד בְּשְׁאוֹל תַּחֲתִיּוֹת, הַיּוֹם כָּל
הָעוֹלָם בְּשְׁאוֹל תַּחֲתִיּוֹת, וְלִכֵּן יַעַל נוֹלָדָה
בָּא' אָדָר, וּדְבוּרָה בָּא' נִסָּן, יַעַל הִיָּתָה
נִשְׁמַת צְפוּרָה וּדְבוּרָה נִשְׁמַת מִשָּׁה, שֶׁהוּא
בַּחֲנִינֵת עֵייל וְנִפְיָק, בְּבַחֲנִינֵת "וְאִצִּיעָה שְׁאוֹל
הַנֶּגֶד" (תְּהִלִּים קֶלֶט, ח), וְאֵז בָּא אַבְדִּיָּן בֶּן גְּדֵעוֹנִי
הוּא הָיָה אָבִי הַגְּדֵעוֹנִים, כָּל גְּדֵעוֹנֵי נִלְחָם
עִם 300 אִישׁ, כָּל גְּדֵעוֹנֵי עִם 300 שׁוֹפְרוֹת
וְ300 כְּדִים, שְׁמִשׁוֹן - 300 שׁוֹעָלִים, מִסְבִּיר
רַבֵּינוּ וְקָרָא עֲנִין זֶה בְּלִשׁוֹן בְּקִי, כִּי הִיא בְּקִיאוֹת
גְּדוּלָּה מְאֹד מְאֹד, כִּי עֲכָשִׁי הַיּוֹם מוֹצִיאִים
אֶת כָּל הַדִּיבּוּקִים, כָּל מִי שֶׁנִּכְנַס בּוֹ דְּבוּק
הַיּוֹם מוֹצִיאִים לוֹ, הַיּוֹם א' חֲשׁוֹן זֶה חוֹדֶשׁ
הַדְּבָשׁ - דְּבַשׁ, וְכָל זֶה צְרִיכִים הַיּוֹם שִׁיזְכֹּה
לִידַע לִיגַע עֲצָמוֹ וּלְטַרַח בַּעֲבוּדַת ה', וְאֵל
יְפוּל מִשׁוּם דְּבָר, כִּי אֶפִּילוֹ שְׁאוֹל הַמֶּלֶךְ
שֶׁהוּא הָיָה מְשִׁיחַ ה' - "מְשִׁיחַ אֱלֹקֵי יַעֲקֹב"
הוּא לֹא נִשְׁבֵּר, הוּא נִלְחָם עַד טַפַּת הַדָּם
הָאֲחֵרוֹנָה, וְאֵז כָּל הַפְּלִשְׁתִּים מַגִּיעִים מִכָּל
הַכּוֹנִנִים לְהַרְגוֹ, כִּי זֶה הָיָה תְּקוּנָה עַל שְׁלִפְנֵי
שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה דוֹרוֹת הוּא הָיָה לְמַךְ שֶׁהִרְגָה אֶת
קִין לְמַה הִרְגָתָה אֶת קִין? קִין הָיָה חָף מִפְּשַׁע

בַּחֲנִינֵת: "אִם אֶפֶס שְׁמִים שֶׁם אֶתְּהָה" וְכֵן לְהַפְּךָ, שֶׁאֶפֶלוֹ אִם
יִפֹּל, חֵם וְשִׁלּוּם, לְמַקּוֹם שִׁיפֹל אֶפֶלוֹ בְּשְׁאוֹל תַּחֲתִיּוֹת, גַּם בֶּן
אֵל וְתִינֹאשׁ עֲצָמוֹ לְעוֹלָם, וְתִמִּיד יִחַפֵּשׁ וְיִכְשַׁל אֶת הַשֶּׁם
יַתְבָּרֵךְ, וְיִתְחַזֵּק עֲצָמוֹ כָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, כָּל מוֹה שִׁיזְכֹּר, כִּי גַם
בְּשְׁאוֹל תַּחֲתִיּוֹת נִמְצָא הַשֶּׁם יַתְבָּרֵךְ, וְגַם שֶׁם וְכוּלִין לְדַבֵּק
אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יַתְבָּרֵךְ, וְזֶה בַּחֲנִינֵת: "וְאִצִּיעָה שְׁאוֹל הַנֶּגֶד".
וְזֶה בַּחֲנִינֵת בְּקִי בְּשׁוֹב, כִּי אִי אֶפְשָׁר לִילֵךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה,
כִּי אִם כְּשֶׁבְּקִי בִשְׁנֵי הַבְּקִיאוֹת הָאֵלֶּן

לִקוּטֵי מוֹהֲרָן וִי

וְהַפְּרוּשׁ הַפְּשוּט הוּא, שְׁמִי שְׂרוּצָה לִילָךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה,
צָרִיךְ לַחְגֹּר מִתְּנִיּוֹ, שִׁיתַחֲזֹק עֲצָמוֹ בְּדַרְכֵי ה' תָּמִיד, בֵּין
בַּעֲלִיָּה בֵּין בִּירִידָה, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת: "אִם אֶפֶס שְׁמִים וְאִצִּיעָה
שְׁאוֹל" וְכוּ, הֵינּוּ בֵּין שְׁנֵיכָה לֵאמֹר עֲלִיָּה, לֵאמֹר מִדְּרַגָּה גְּדוּלָּה,
אֵף עַל פִּי אֵל יַעֲמֹד שֶׁם, וְלֹא יִסְתַּפֵּק עֲצָמוֹ בָּזֶה, רַק צָרִיךְ
שִׁיזְכֹּה בְּקִי בָּזֶה מְאֹד, לִידַע וּלְהִאֲמִין שֶׁהוּא צָרִיךְ לִלְבֹּת יוֹתֵר
וְיוֹתֵר וְכוּ, שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת בְּקִי בְּרָצוֹא, בְּבַחֲנִינֵת עוֹל, שֶׁהוּא

הוא לא עשה כלום, ולכן אם
אדם הורג מישהו – שיהיה אפילו קין
זה לא משנה אין לו רשות להרוג אותו,
שיהיה עיור שיהיה חרש, זה לא משנה,
שיהיה אלם.

ב. כמו חושים בן דן היה אלם, אז הוא
ערף לו – לעשו את הראש – לקח לו את
הראש במשכון, כי זה היה משכון, אחרי זה
הוא החזיר לו אבל מקודם הוא לקח לו את
הראש, "מחקה ראשו ומחצה וחלפה
רקתו" (שופטים ה, כו), ולכן אל יכול משום דבר,
כי חושים בן דן הוא לא הבין הרבה קונצים,
הוא לא הבין קומבינות, הוא לא הבין
הסכמי שלום – הסכמי אוסלו, הוא לא הבין
שיש... קוראים לזה הסכמי הבנות – שלהם
מוותר להרוג בנו ולנו אסור להרוג בהם,
אבל חושים היה אלם חרש – הוא לא הבין
שמוותר לעשו להרוג בנו ולנו אסור להרוג
בו, הוא לא קלט, בקצור הוא העיף לו את
הראש – לקח לו את הראש משכון, הראש
שלו התגלגל למערת המכפלה עד חלקו של
יצחק, כי אפילו לעשו יש תיקון. לכן אל
יכול משום דבר, זה מה שרבינו אומר, לא
לפול! לא להגיד: נפילתי, שברתי את הרגל,
שברתי את היד, מה שברתי את הרגל? תלך!
תקום! אל תפול ביאוש משום דבר יהיה
איך שיהיה! אף על פי כן אל יפל בדעתו
כלל, ויקים "ואציעה שאול", אז מה יש אם

אתה בשאול? התגלשתי, נפלת
לשאול, שבע מדורי שאול, יש שבע
שמות, גיא נשיה ציה צלמות, שבע שמות,
שבע נפילות, עד אבדון הקשה מכלם, אדם
נפל לאבדון לא יצא לעולם", רק רבינו
יוציא אותו, למה התקרבנו לרבינו? כי
אפילו אם נפלנו לאבדון רבינו יוציא
אותנו!

ג. "ואציעה שאול הנד", אדם נפל
לשאול, הגיע לכפר יונה מפה הוא יקום,
כתוב שהיונה ששלח נח היא הייתה מהיכל
קן צפור, למה קוראים לזה כפר יונה? כי
היונה של נח באה לפה, "לא מצאה מנוח",
יונה מצאה מנוח בכפר יונה.

ד. שאולנו קושיא לאן היונה הלכה?
את זה שואל הזוהר הקדוש בשלח לך, "ולא
יספה שוב אליו עוד" (בראשית ח, יב), שואל
הזוהר איפה היונה? אומר הזוהר היא הלכה
להיכל קן צפור, היונה מסתתרת בקן צפור
זה היכלו של משיח, שמה הלכה היונה
להסתתר, היונה הקדושה שלנו שהיא
הצילה את נח, והיא הביאה את ה"עלה זית
טרף בפייה", מה זה עלה זית בפייה? מה זה?
זה משיח בן דוד, "ואני כזית רענן בבית
אלקים" (תהלים נב, י), היונה של דוד, דוד
המלך – מלך ישראל חי וקיים, כולם יצעקו:
דוד מלך ישראל חי וקיים, "ה' הוא האלקים
ה' הוא האלקים"

ליה. אבל מאן דנחית לאבדון לא סלקין ליה לעלמין. ובגין
כך אגרי אבדון דהא אביד הוא מפלא:

"זוהר חלק א' ס"ב ע"א
מאן דנחית לשאול דינין ליה תמן ומקבל גנשיה וסליקו ליה
למדרא אחרא עלאה. וכו' דרגא בטר דרגא עד דאנו סלקין

יהלומים שבאים מגן עדן -

מהפישון.

ו. כתוב "והנשאם הביאו את אבני השם ואת אבני המלאים לאפוד ולחשן" (שמות לה, כז), אבני השם ואת אבני המלאים זה אבנים מגן עדן, כל יהלום יאיר כמו שמש, כל יהלום יהיה כמו שמש ממש, והיהלומים של הכהן הגדול האירו כמו שמש, וזה נקרא אורים ותמים, בבית ראשון היה את השם המפרש, אז האורים היו עונים לכל שאלה, בית שני כבר לא היה את השם המפרש, הוא - לא ידעו איפה הוא, הוא לא חזר מבבל, אז האורים לא הודיעו את העתידות, לא גילו, כי לפי ריש לקיש (יומא ע"ג ע"ב) זה בולטות או מצטרפות²¹.

ז. כי מה קרה אצל עלי? אצל עלי קרה משהו נורא ואיום, עלי היה נשמת יצל, והוא ראה את חנה "וחנה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה עלי לשכרה" (שמואל א' א, יג), פעם לא ראו אשה מתפללת, לא היה דבר כזה, זה

ה. וזה אומר הזוהר "ולא יספה שוב אליו עוד", לכן כתוב "תקדמנו ברכות טוב" (תהלים כד, ט), "תקדמנו ברכות טוב", "תשית לראשו עטרת פז" שפעם בשבע שנים היונה תבוא ומלך המשיח יעלה על הבימה, הבימה תהיה בימה של אש אומר הזוהר, כל שבע שנים תרד בימה של אש, מוצאי חג הסוכות, כמו שכתוב בתורה בפרשת וילך מוצאי חג הסוכות מוצאי יום טוב ראשון תרד בימה של אש, ובית המקדש יהיה בגודל של כל ירושלים, בית המקדש יהיה בגודל כל ירושלים, והחצר תהיה בגודל כל ירושלים, ותרד בימה של אש, ומשיח יעלה על הבימה של אש וירד ספר תורה של אש, והוא יקרא את כל ספר דברים בתורה הקדושה, ואז תבוא היונה של נח "תשית לראשו עטרת פז", תשים לראשו כתר משבץ ביהלומים ומרגליות, אבל יהלומים שבאים מגן עדן לא סתם יהלומים שיש כאן, כל יהלום יאיר כמו שמש, יהיה

²¹ יומא ע"ג ע"א

תנו רבנן ביצד שואלן השואל פניו כלפי הנשאל פניו כלפי שכינה השואל אומר ארדה אחרי הגדוד הזה והנשאל אומר כה אמר ה' עלה והצלה רבי יהודה אומר אין צריך לומר כה אמר ה' אלא עלה והצלה אין שואלן בקול שנאמר "ושאל לו" ולא מהרהר בלבו שנאמר ושאל לו לפני ה' אלא כדרך שאמרה חנה בתפללה שנאמר "וחנה היא מדברת על לבה" אין שואלן שני דברים כאחד ואם שאל אין מחזירין אלא אחד ואין מחזירין לו אלא ראשון שנאמר "היסגרני בעלי קעילה בידו הורד שאלו" וגו' "ויאמר ה' ירד" והא אמרת אין מחזירין אלא ראשון דוד שאל שלא בסדר והחזירו לו בסדר וכוון שידע ששאל שלא בסדר הורד שאל בסדר שנאמר "היסגרני בעלי קעילה אתי ואת אנשי ביד שאל ויאמר ה' יסגירו" ואם הוצרך הדבר לשנים מחזירין

לו שנים שנאמר "ושאל דוד כה" לאמר ארדה אחרי הגדוד הזה והנשאל אומר לו דוד כי חשג תשני והצל תציל" ואף על פי שגזרת נביא חזרת גזירת אורים ותמים אינה חוזרת שנאמר "במשפט האורים" למה נקרא שכן אורים ותמים אורים שמאירין את דבריהן ותמים שמשלמין את דבריהן ואם תאמר בגבעת בנימין מפני מה לא השלימו הם שלא יביהו אם לנצח אם להנצח ובאחרונה שביהו הסכימו שנאמר "ויפניקם בן אלעזר בן אהרן עמד לפניו בימים ההם לאמר האוסף עוד לצאת למלחמה עם בני בנימין אחי אם אהדל ויאמר ה' עלו כי מחר אתננו בידך" ביצד נעשית רבי יוחנן אומר בולטות ריש לקיש אומר מצטרפות והא לא פתיב בהו צד"י אמר רב שמואל בר יצחק אברהם יצחק ויעקב פתיב שם והא לא פתיב טו"ת אמר רב אהא בר יעקב שכתי ישרון פתיב שם

תיבות לרקוד.

י. ביום הכפור הזה יבנה בית המקדש כולם יצאו ברקודים, בעזרת ה' יהיה בית מקדש של אש ובמה של אש, ומשיח יעלה על הבימה, ואז תבוא היונה של נח - "תשית לראשו עטרת פז", תשים לראשו עטרה שמשובצת ביהלומים ומרגליות, ואז תבוא הגאולה השלמה במהרה בימינו, אמן.

שיעור שנמסר במלכה מלכה מוצאי שבת קדש בראשית בבת ים

א. ה' רצה שקנן יגיד עשיתי טעות, כל מה שה' רצה מקנן שיגיד כמו שאמר דוד המלך "חטאתי" (דברי הימים א' כא, ח), אומר רש"י "אי הבל אחיך" להכנס עמו בדברי נחת, ה' רוצה שאדם ידבר בנחת, הוא בא הביתה שידבר בנחת, הוא התחתן שידבר בנחת, ואז אולי הוא יגיד עשיתי טעות, הוא יגיד הרגתי את פלוני, רצחתי את פלוני, הפלתי את פלוני, הוא רצח שנים, הוא מסכן, היה מסכן היה עיור, "עדה וצלה שמען קולי נשי למך", פתאום אדם בא הביתה בלי הילד שלו זה לא נעים, זה לא כזה דבר נעים לבוא בלי הילד, צלה שואלת: איפה תוכל קין? איפה הילד שלי? אה, השארתי אותו שם להתבודד בשדה,

היה דבר חדש, ראו אותה מתפללת אמרו שזה שכורה זאתי, מה היא עומדת ככה? חמש שעות היא עושה ככה, מה זה? היא בטח שכורה היא שתתה יין, "הסירי את יינך מעליך", די, כמה את משתכרת? כמה יין שתית? כמה שתית עראק? כמה שתית וודקה?

ח. היא אומרת "לא אדני", אומר החיד"א הקדוש: אתה לא אדוני, אתה אין לך רוח הקדש (חומת אגן, שמואל²), כי הוא הסתכל באורים ותומים, יצא לו שכרה אבל זה כשרה, כי הוא לא ידע לצרף, יששכר זה ש' כ' ר' יהודה זה ה', אז הוא לקח את הה' מיהודה ואת הש' כ' ר' מיששכר אז זה יצא לו - בלומר הוא חשב שזה שכרה לא כשרה, אבל זה כשרה.

ט. האשה היא תמיד כשרה, האשה אין לה עוונות, אין לה חטאים, היא תמיד צדיקה, ה' מוחל לאשה מיד, אם היה לה מחשבה לא טובה והיא מתחרטת ישר מוחלים לה, ישר מוחקים לה את העברה, ואז היא יוצאת ברקודים, כי איך זה שביום כפור יוצאים ברקודים? כתוב לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכיפורים - רק רוקדים, אתם נוהגים להתפלל ביום כפור, אבל במשנה כתוב שצריכים לרקוד כל היום כפור, הבנות

¹ אדני אין אתה אדוני כלומר אדברא אני אדונך שאנכי הבר ואתה יעל ואם בן אני אדונך דבגלגול אחר אני הייתי הפעל וזהו שאמרה אשה קשת רוח אנכי לרמוז לרחב כמו שכתב הרב ו"ל:

² "חומת אגן" שמואל א' א טו ותען חנה ותאמר לא אדני. אפשר כמה שכתב רבינו הארי"ו וצ"ל בספר הגלגולים דחבר חקני היה גלגול רחב ויעל אשתו נתעלית וזהוה נשמת עלי הפכו והנה היתה רחב כמו שאמרה רחב פי על אויבי עין שם באורד וזהו שאמרה לא

הוא הלך להתבודד. מתי הוא יבוא? הוא יבוא בעוד שעה - בעוד שעות, אפשר להשאיר את הילד בשדה שיתבודד טפה, אז מתי הוא יבוא הכי מאחר? הכי מאחר... הוא כנראה כבר בגן עדן, אני כבר שלחתי אותו לגן עדן. טוב, זה לא נעים לשמוע כזה ספור, אני לא רוצה לשתף אתכם בכל הפרטים.

ב. על כל פנים ה' חפה שיגיד הרגתי את הילד שלי, הרגתי את הסבא שלי, תבקש תשובה, על כל דבר אפשר לעשות תשובה, אם לא, צריכים לבוא בעוד שבעים ושבע דורות, הוא היה נביא הוא אמר אני יבוא בעוד שבעים ושבע דורות, זה לא הרבה זמן זה קצת, כל דור זה 30 שנה אז זה 2,330 בערך שלש אלף שנה, ואז יהיה התיקון, אם אתה לא אומר חטאתי אתה צריך לההרג כפשוטו, פתאום כל הפלשתיים באים, אז אדם בשביל מילה אחת כמו דוד המלך אמר חטאתי והכל נמחל לו, אדם רק מודה "מודה ועוזב ירחם" (משלי כח, יג), אדם רק אומר חטאתי, ה' מוכן לסלוח על החטא הכי גדול, אפילו חטא העגל, "כל טובי על פניך" (שמות לג, יט), חטא כזה חמור כמו חטא העגל שנסתלקו בגינו ענני כבוד, והאש עד לב השמים, אם אדם היה אומר חטאתי הוא מיד [-] רק הם לא אמרו חטאתי, "אני אעביר כל טובי", אין חטא שה' לא מוחל, ולכן צריכים את הצדיק, כי אדם לבד או שהוא לא אומר חטאתי, הוא לא אומר את זה באמת, או שבכלל הוא לא יודע שהוא

חטא, ועל ידי הצדיק... אם שאול היה מחכה לשמואל עוד שניה הוא שחט את העולה ושמואל מופיע עוד שניה הוא היה מקבל מלכות עולם.

ג. אדם בא לעולם לעמוד בנסיון, והעיקר הנסיון זה להגיד אני חטאתי, להגיד אני הרגתי אותו, נכון, אני הרגתי את סבא שלי, הרגתי את הילד שלי, ואם לא אז צריכים לשלם על הכל, ולמך שבעים ושבע דורות, כל השואה זה חשבונות של שבעים ושבע דורות, במשך שבעים ושבע דורות להתחרט על הכל, "קול דמי אחיד צעקים אלי מן האדמה" (בראשית ד, י), כי הכל מה כתוב בהבל? "והיו למאורת ברקיע השמים להאיר על הארץ", "ברקיע השמים להאיר" זה הבל, הבל היה נשמה שהיא בשמים, "וישע" (בראשית ד, י) ו"י ש"ע, העשן של הבל גבר על של קין, הוא ראה שהעשן עולה, בקרבן הבל העשן עלה ישר, בקרבן קין העשן התפזר - התפצל, הפציל לפה ולשם, אם זה מפציל זה לא טוב זה צריך לעלות ישר לשמים, אז ה' קבל את הקרבן של הבל אז הוא נפל בגאווה אז הוא הפסיד את הכל, ואז הוא בא בגלגול שני ואחרי זה בגלגול משה.

ד. משה זה ספירת היסוד, משה זה קפ"ד קס"א, קס"א זה מלוי שם אקני"ק וקפ"א זה מלוי שמות הוי"ה, אז משה כולל את כל העולמות קס"א זה יסוד אמא קפ"ד זה יסוד אבא, ולכן הוא נקרא משה - שהוא כולל את שני היסודות של אמא ואבא, כי

הַתַּנִּינִים הַגְּדֹלִים" (שם, שם כא) זֶה גַם

אֲמַת - א' מ' ת'. כִּי הַתַּנִּינִים זֶה סוּד
הָאֲמַת, כִּשְׁה' בָּרָא אֶת הַלְוִיָּתָנִים וְסָרַס אֶת
הַזָּכֵר, אִז מֵה שְׁאָדָם בָּא לְעוֹלָם זֶה בְּשִׁבִּיל
הַתַּנִּינִים הַגְּדֹלִים, זֶה כָּל הַבְּרִיאָה שְׁלוֹ,
וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים נַעֲשֶׂה אָדָם" (שם, שם כו), כִּי
אָדָם הוּא "בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ", "וּכְבִּשְׁהָ"
שְׁזֶה קִין וְהָבֵל.

ו. "וַעֲצֵי הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֵּן", עֵץ הַדַּעַת
הָיָה מִחוּץ לָגֵן - הָיָה עַל הַגְּבוּל, זֶה לֹא הָיָה
בְּגְבוּל מִמֶּשׁ, כִּי הֵגֵן זֶה הָיָה עוֹלָם הַיְצִירָה,
וְזֶה הָיָה עַל הַגְּבוּל, וּבִקְאֵמַת חֲנוּהַ עֲמֻדָה
מִחוּץ לָגֵן עֵדֶן וְכִכָּה הִיא קְטֵפָה אֶת הַפְּרִי,
וְאַחֲרֵי זֶה יֵשׁ נִהַר שִׁיוּצָא מֵעֵדֶן וּבִפְסָח הוּא
עוֹלָה לְהַר הַבַּיִת וּשְׁלוּשָׁה יָמִים הוּא נִמְצָא
מִתַּחַת לְהַר הַבַּיִת - הַנִּהַר יוּצָא מֵעֵדֶן, וּמִזֶּה
מְקַבְּלִים אֶת הַנְּבוּאוֹת כְּשִׁבְּאִים לְרִגְלָה, כָּל
פַּעַם שִׁבְּאִים לְרִגְלָה מְקַבְּלִים רוּחַ נְבוּאָה,
וְ"אֵת כָּל אֶרֶץ הַחֲוִילָה אֲשֶׁר שָׁם הַזֶּהָב"

(בְּרֵאשִׁית ב, א).

ז. כִּי הַנְּשִׂאִים מְבִיאִים אֶת אֲבִנֵי
הַשֹּׁהַם וְאֲבִנֵי הַמְּלוּאִים, כִּי הַנְּשִׂאִים זֶה
עֲנָנִים, "נְשִׂאִים וְרוּחַ וְגֶשֶׁם אֵין" (מְשַׁלִּי כה, יד),
אִז הַנְּשִׂאִים אֵלֹהִים שְׁמִבִּיאִים אֶת הַגֶּשֶׁם - אֵלֹהִים
שְׁמִבִּיאִים אֶת הַיְּהוּדִים, יְהוּדִים שֶׁל אֲבִנֵי
הַחֹשֶׁן הֵם בָּאוּ מִגֵּן עֵדֶן, לֹא יְהוּדִים

אָדָם בָּא לְעוֹלָם לְבָרֵךְ בְּרוּרִים
מִחֲמַשׁ אֶלֶף שָׁנָה, בְּרוּרִים שֶׁל חֲמֵשׁ
אֶלֶף שָׁנָה, וְאֵת זֶה הוּא לֹא יִכּוֹל לְבָרֵךְ רַק עַל
יְדֵי הַצַּדִּיק, וְלִכֵּן יֵשׁ אַרְבַּע נִהְרוֹת; פִּישוֹן -
שְׁמֵשׁ יוֹרֶדֶת כָּל שְׁעָה טֶפֶה מִגֵּן עֵדֶן, כָּל
שְׁעָה, כָּל שְׁעָה שְׁאָדָם לומֵד תּוֹרָה זֶה טֶפֶה
מִגֵּן עֵדֶן. אָדָם רָאשׁוֹן הָיָה לוֹ אֵת כָּל הַטְּפוֹת,
930 שָׁנָה הוּא לֹא הִפְסִיד שׁוּם טֶפֶה בַּחַיִּים
שְׁלוֹ, הַנְּבִיאִים הָיָה לָהֶם טֶפֶה אַחַת. "נִפְתָּ
תִּטְפְּנָה שְׁפֹתֶיךָ כֻּלָּה" (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, יא) הָיוּ
שְׂשִׁים רְבוּא נְבִיאוֹת שֶׁכָּל רֶבַע שְׁעָה הָיוּ
מְקַבְּלוֹת טֶפֶה מִגֵּן עֵדֶן, אִם אָדָם נוֹהֵג
בְּקִדּוּשָׁה אִז כָּל שְׁעָה הוּא מְקַבֵּל טֶפֶה מִגֵּן
עֵדֶן, לִכֵּן יֵשׁ אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה עָרֵי מְקָלֻט,
אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה קְרָשִׁים עֲצֵי שִׁיטִּים
בְּמִשְׁכָּן, וְהַכֹּל זֶה "אֵשֶׁת חַי"ל" (מְשַׁלִּי לא, י) זֶה
48, כְּדָכָד זֶה 48, אֵשֶׁת חַי"ל מִי יִמְצָא שִׁישׁ
לָהּ כְּדָכָד אִוּרוֹת, שֶׁהִיא זֹכָה לְכָדָכָד
אִוּרוֹת, לִכֵּן הָאֲמָהוֹת הָיוּ נְבִיאוֹת - הֵם רָאוּ
מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ.

ה. וְלִכֵּן יֵשׁ פֹּה שֵׁשׁ פַּעֲמִים אֲמַת,
"אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹקִים לַעֲשׂוֹת" (בְּרֵאשִׁית ב, ג),
"בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים" (שם א, א), "וַיִּבְרָא"
אֱלֹקִים אֶת" (שם א, א) יֵשׁ פֹּה שֵׁשׁ פַּעֲמִים אֶת
הַמִּלָּה אֲמַת", "וַיִּבְרָא אֱלֹקִים אֶת"
הָאָדָם" (שם, שם כו), "וַיִּבְרָא אֱלֹקִים אֶת"

י" בְּרֵאשִׁית א'

בְּרֵאשִׁית' בָּרָא אֱלֹהִים אֶת' הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: (א)
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת' הָאָדָם בִּי טוֹב וַיַּגְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאָדָם וּבֵין
הַחֲשֹׁד: (ד)

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת' הַתַּנִּינִים הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה
הָרֹמֶשֶׂת אֲשֶׁר שָׁרְצָה הַיָּם לְמִינֵיהֶם וְאֵת כָּל עוֹף כְּנָף לְמִינֵיהֶם
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים בִּי טוֹב: (כא)

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת' הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ
וַיְבָרֶכְהוּ בָרָא אֹתָם: (כו)
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת' כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהָנָה טוֹב מִאֵד וְיָהִי עָרֵב
וְיָהִי בָקָר יוֹם הַשִּׁשִּׁי: (לא)
וַיִּבְרָךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּו שְׁבַת מְקַל
מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת: (פָּרָק ב' ג')

חודש כִּדִּי שְׁיֻכְלוּ לְגִמּוֹר מִסֶּכֶת
סוּכָה עַד שָׁנָה הַבָּאָה.

שיעור נוסף

א. לִמָּךְ הָרֵג אֶת קִינ, הוּא הַתְגַּלְגַּל
אַחֲרֵי שְׁבָעִים וְשִׁבְעַת דּוֹרוֹת בְּשָׂאוֹל וְכִדִּי
לְתַקֵּן אֶת הָרִיגַת קִינ שָׂאוֹל הִפִּיל אֶת עֲצָמוֹ
עַל הַחֶרֶב, אָדָם לֹא יוֹדֵעַ מַה הוּא בָּא לְתַקֵּן,
כָּל מַה שְׁקוּרָה עִם הָאָדָם זֶה לְתַקֵּן גִּלְגּוּלִים
קוֹדְמִים, אָדָם לֹא יוֹדֵעַ מִי הוּא הֵיכָּה בְּגִלְגּוֹל
קוֹדֵם, וְכָל הַשּׂוֹאָה זֶה גִּלְגּוּלִים מִלִּפְנֵי 3,000
שָׁנָה, אָבָל אִם הֵם הָיוּ מִתְקַרְבִּים לְצַדִּיק אִז
הַצַּדִּיק הֵיכָּה מְכַפֵּר לָהֶם, אִם שָׂאוֹל הֵיכָּה
מִתְבַּטֵּל לְשִׂמּוּאֵל אִז שִׂמּוּאֵל הֵיכָּה מִתְקֵן לוֹ
אֶת זֶה שֶׁהוּא הָרֵג אֶת קִינ, אָדָם מְקַרֵּב
לְצַדִּיק הַצַּדִּיק מִתְקֵן לוֹ וּמְכַפֵּר לוֹ אֶת כָּל
הַגִּלְגּוּלִים.

ב. וְכָל זֶה מְרוֹמָז כָּאֵן שְׁכָתוֹב "וַיְחִי
מִתּוֹשֵׁלַח שְׁבַע וּשְׁמִנִים שָׁנָה וַמָּאֵת שְׁנֵי
וַיֻּלֵּד אֶת לִמָּךְ" (בְּרֵאשִׁית ה', כה) רֵאשִׁי תִּיבוֹת
שְׂאוֹ"ל, שְׂשָׂאוֹל הֵיכָּה גִלְגּוֹל שֶׁל לִמָּךְ, אַחֲרֵי
שְׁבָעִים וְשִׁבְעַת דּוֹרוֹת הוּא הֵיכָּה צָרִיךְ לְתַקֵּן
אֶת זֶה שֶׁלִּמָּךְ הָרֵג אֶת קִינ.

ג. כָּל אֶחָד שָׂרֵף – הַעֲבִיר אֶת בְּנָיו לַמִּלָּךְ
גַּם יִפְתָּח רָצָה לְשַׁחוֹט אֶת בְּתוֹ, אָבָל בְּאֵמַת
הִיא לֹא נִשְׁחָטָה, אִיפֹה זֶה כְּתוּב? זֶה כְּתוּב
בְּאִבּוּדָהֶם בְּדֶף אַחֲרוֹן בַּחֲלֹק א'טו'. שְׁבַת

שְׁמִסְתּוֹכְבִּים פֹּה בְּעוֹלָם, וְלִכְּנֹן
הֵם עוֹנִים בְּשִׂשְׂאוֹלִים בְּאִוְרִים וְתוֹמִים עַל
כָּל הַשְּׂאֵלוֹת, זֶה הֵיכָּה יִהְיוּ מִגֵּן עֵדֶן,
מִהִפְשׁוֹן – מִגֵּן עֵדֶן, וּבִרְגַע שְׁזוֹכִים
לִיְהוָה מִגֵּן עֵדֶן אִז זוֹכִים לְגִאּוּלָּה
הַשְּׁלָמָה, בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

שיעורי שבת בראשית

נִכְתְּבוּ עַל פִּי הַכֶּתֶב הַשּׁוֹמֵעַ~

בְּקִרְיַת הַתּוֹרָה

"כִּי שְׁבַעֲתִים יָקָם קִינ וְלִמָּךְ שְׁבָעִים
וְשִׁבְעָה" (בְּרֵאשִׁית ד', כד), קִינ הָרֵג בְּמִזִּיד אִז הוּא
נִתְתַּקֵּן אַחֲרֵי שְׁבַע דּוֹרוֹת, לִמָּךְ הָרֵג בְּשׁוּגָג
אִז הוּא נִתְתַּקֵּן אַחֲרֵי שְׁבָעִים וְשִׁבְעַת דּוֹרוֹת^{טו};
קִינ, חֲנוּךְ, עִירֵד, מַחֲוִיָּאל, מִתּוֹשֵׁאֵל, לִמָּךְ,
תּוֹבֵל קִינ.

שיעור נוסף

יֵשׁ עֲכָשָׁיו 12 שְׁעוֹת לְלִמּוּד מִסֶּכֶת סוּכָה
12 דְּפִים, הָיוּ צַדִּיקִים וּבְשִׁעוּרִים נוֹסְפִים הֶרֶב
הַזְכִּיר בְּעִנֵּין זֶה אֶת ר' נִפְתָּלִי מְרופֶשִׁיץ שֶׁהָיוּ
לִוְיָדִים כָּל הַשָּׁנָה מִסֶּכֶת סוּכָה, צָרִיךְ לְלִמּוּד
כָּל הַשָּׁנָה מִסֶּכֶת סוּכָה, כָּל יוֹם עֲמוּד, כִּי
סוּכָה זֶה זִכָּר לְעֲנִי כְבוֹד וְכָל הַשָּׁנָה אֲנַחְנוּ
מוֹקְפִים בְּעֲנִי כְבוֹד, הַשָּׁנָה הַזֶּה שָׁנָה מְעוֹבְרַת
שְׁבַת יֵשׁ 13 חוֹדְשִׁים, הַבִּד"ץ הוֹסִיפוּ עוֹד

מִפְּנֵי שֶׁתְּקוּפַת נִסָּן הִיא לִפִּי שְׁנֵהֶפְכוּ מִיָּמִים מִצְרִים לְדָם לִפִּי
רָנֵעַ, וְתְקוּפַת תַּמּוּז לִפִּי שְׁבִיעָה שְׂאֵמֶר הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא
לְמִשְׁחָה וְלֹאֲהָרֵן (בְּמִדְרָב כ, ח) וְדִבְרָתָם אֵל הַסֵּלַע לְעִינֵיהֶם
וְנָתַן מִיָּמָיו וְגוֹמֵר וְהֵם לֹא עָשׂוּ כֵן וְהָיוּ אוֹתוֹ וְזָכוּ מִמֶּנּוּ דָם
שְׂנֵאֲמֶר (תְּהִלִּים עח, כ) הִכָּה צוּר וַיּוֹכּוּ מִים וַאֲזַן וַיִּכָּה אֵלָּא
דָם שְׂנֵאֲמֶר (וַיִּקְרָא טו, כה) וְאִשָּׁה כִּי יוּזַב זָכַר דְּמָהּ, וּבְאִתָּהּ

^{טו} רִשִׁי בְּרֵאשִׁית ד' כ"ד

כִּי שְׁבַעֲתִים יוֹקָם קִינ – קִינ שְׁהָרַג מִזִּיד נִתְלָה לוֹ עַד ז' דּוֹרוֹת
אֲנִי שְׁהָרַגְתִּי שׁוּגָג לֹא כָּל שָׁבוֹן שִׁתְּלָה לִּי שְׁבִיעִיּוֹת הֶרֶב:

^{טו} אִבּוּדָהֶם, סוּף שֶׁעַר הַתְּקוּפוֹת

מִצְאֵתִי כְּתוּב שֶׁיֵּשׁ לִיְהוָה בְּכָל תְּקוּפָה מוֹאֲרַבְעָתָן שֶׁלֹּא
לְשִׁתּוֹת מִים בְּשַׁעַת הַתְּקוּפָה מִשּׁוּם סִכְנָה שֶׁלֹּא יִנָּזֵק וַיִּתְּנַפֵּחַ

יפתח לא נשחטה, יצאה בת קול ואמרה "אל תשלח ידך אל הנער", ויפתח בנה לה בית בָּהִירִים וּשְׁמָהּ היא מתבודדת.

שיעור לפני ברפת החדש

היום זה ראש חודש מרחשון, זה לא מר זה מתוק, אלא מה? זה מרח שוון, מרח זה ירח ושוון זה שמיני - החדש השמיני בשמונים מניסן, זה לא מר זה מתוק, כמו שכתוב "וידבש, היום הזה ה'" (דברים כו, טו-טז), צריך לזכור לכן את זה בראש חודש בצרוף שמכונים בתפלת מוסף, זה לא מר זה מתוק, זה דבש.

זה חודש שאין בו שום עברות, תחפשו, אין שום עברות.

בספורי מעשיות אחרי תפילת מוסף

א. מעשה מבוערגיר ועני, החליטו שהקיסרית תמלוך בכפה, כי הבוערגיר זה הצדיק שהציל את אשת העני, הוא נתן לעני את הכל, הביא לו את אשתו, הצדיק דואג לכל אחד ואחד, הצדיק מביא לאדם הכל,

שעה לקו כל הפימות בדם. ותקופת תשרי לפי שבאותו פרק בא אברהם לשחוט את בנו וטפסה הפינת דם ואותה הפסה נתפרשה במימות. ותקופת טבת היא לפי שבאותו הפרק נשחטה בת יפתח ונתפכו כל הפימות לדם ואפשר לעולם בלא צחצוח דם באותו פרקים והיא מלקת. ויש אומרים שארבעה מלאכים ממזין על המים בארבעה תקופות אלו כל אחד ואחד בתקופתו ומתחלפין וכשזה יוצא זה נכנס ועומדין המים בלא שמייה. ויש אומרים כי עקרב מתגרה עם אריה ועקרב משליך טפת דם במים בשאומרים תקופה נופלת:

וכתב החכם בן עזרא שאלו חכמי קריאות לרבנו האי למה נהגו ישראל הדרים במערכ להשמר שלא ישתו מים בשעת התקופה. והשיב כי ניהוש בעלמא הוא מפני שהוא תחלת

והעני קיבל נסיונות, כל העולם הזה מלא נסיונות וצריך לעמוד בנסיונות, והעני לא עמד באיזה נסיון אז הוא רצה להרוג את הצדיק, איך העני רוצה להרוג את הבוערגיר אחרי שהוא נתן לו את האשה שלו? ! כשהעני מקבל נסיון והוא לא עומד בו הוא כועס על הצדיק, אז הקיסרית המלכה היא עמדה בנסיונות, אם אדם עומד בנסיונות הוא זוכה לזהב מרגליות וכסף מגן עדן.

ב. כתוב "וזהב הארץ ההיא טוב שם הבדלח ואכן השם" (בראשית ב, יב), זה אבנים מגן עדן, מארבעת הנהרות, כמו שכתוב "והנשאים הביאו את אבני השם ואת אבני המלאים לאפוד ולחשן" (שמות לה, כז), הנשיאים זה העננים שהם הביאו אבנים מגן עדן, והם ענו תשובות. ואדם צריך לזכות שיהיו לו אבנים מגן עדן שיענו לו תשובות על כל דבר ודבר.

השנה או תחלת רביעיתה ולא ירצו לשתות מים שימצאו חנם על בן יאכלה בה כל מותק להיות שנתם מותוקה. ואני אומר מותוקה שנת העיבר השם הבוטח בו לבדו. והנה הידעין תקופות האמורות לא אמרו כי תזיק לאוכל ולשותה ודבר הנפוח שיהיה תקנות. ודרש שנשחט יצחק וכת יפתח יש לו סוד כי לא נשחטו כלל באשר פרשתי בספרי, ויש מהגאונים שאמרו על התקופה (במדבר כג, כג) כי לא נחש בגעב אלא הנדמונים אמרו אלה הדברים להפחיד בני אדם שייראו מהשם ולא יוסיפו הרשעים לרשוע וישובו כדי שיצילם השם מד' תקופות כי ידוע וידענו כי כל דברי חכמים אמית באשר הם במשמעם או יש להם סוד כתום באשר רמזתי מקצת סודם בספר הישר שהוא פרוש התורה עד כאן דבריו:

שיעור שנמסר בפעודה רביעית מוצאי שבת קודש בראשית

א. בראש השנה האחרון - סעיף רכ"ב, בראש השנה האחרון הרב'ה שאל איפה בערלי'ה? בערלי'ה נשאר בויניצה הרב'ה ה'יה באומאן, ור' אהרן - הרב'ה אמר לו יהיה לי מאד צער אם לא תשאר פה, אז הוא אמר אני נשאר, אז הוא אמר תסע תסע, [-] הוא אמר אני נשאר, אבל יש לי מכתב מברסלב, ר' אהרן קיבל מכתב מברסלב הוא הביא לרב'ה הוא הראה לו מכתב מברסלב שרוצים אותו דחוף, הוא אמר, השארת אותנו לבד, נסעת לרב'ה שלך, אתה רק דואג לעצמך, מה אתנו?! הוא אמר טוב תסע, אז הוא אמר לא אבל אם אני נוסע יהיה לי צער גדול.

ב. הרב'ה רצה לבחון אם אדם מבין בכלל למה הוא בא לרבינו, אם הוא בא לרבינו או שיש לו לחץ חברתי, אם הוא יודע למה הוא בא, הוא יודע שזה התיקון לנשמה, הוא יודע שזה האורות הכי גדולים, נפתחים כל המוחין, כשאדם בא לרבינו כל המוחין נפתחים, כל המסכים נופלים, אדם נולד עם מליארים מסכים משבעים ושבע גלגולים.

ג. "ולמך שבעים ושבעה" (בראשית ד, כד), אדם משלם על שבעים ושבע דורות,

"ולמך שבעים ושבעה", למך
אומר לעדה וצלה רק עוד שבעים ושבע דורות, כל המלחמה זה יהיה בעוד שבעים ושבע דורות, כל השואה זה גלגולים, מהאלה שלפני שבעים ושבע דורות, ואנשים היו שורפים את הילדים שלהם, ומעבירים אותם באש, ומעבירים אותם למלך, בשופטים, שמונה מאות חמשים שנה שרפו את הילדים שלהם, זה היה מנהג קבוע, זה היה מנטאליות, ויפתח רצה לשחוט את הבת שלו, היתה לו בת יחידה והוא רצה לשחוט אותה, הוא רצה להקריב אותה לה', מנחה לה', ריח ניחוח לה', הכל זה לה'.

ד. אמא של מיכה אומרת (שופטים יז) אני נדרתי שאם אני ימצא את הכסף אני יעשה פסל ה', ככה זה היה הנדר, האמא אומרת לו נאבד לי הפסל, אבל עשיתי נדר שאם אני ימצא את זה אני יעשה פסל ה', כל אחד עשה פסל לה', זה היה המנטאליות לעשות פסל ה', ושוחטים את הבנים לה', שורפים אותם לה', אנשים האמינו שזה הנחת רוח, לא היה נביאים, לא היה דברי תורה, לא ידעו דברים, רצו לשרף את הילדים, לא היה מי שיסביר, אנשים בתמימות שרפו את הילדים שלהם, נתנו אותם מעשר, כל אחד נתן מעשר, חייב לתת מעשר.

ה. כמר פוגש אחד מהאנשים שם, הוא אומר לו עוד לא נתת לי מעשר עשרה

"לא היה קו, עוד לא היה קו, לא היה קול חי ולא קול ברמה, לא היה, זה רק עכשיו נהיה."

יְלָדִים יֵשׁ לָךְ, אִזּוּ הוּא אוֹמֵר בֹּא
נַעֲשֶׂה חֻשְׁבּוֹן; אֶחָד רֹאשׁ מִמְּשָׁלָה,
אֶחָד מִנְכָּל וְאֶחָד רוּפָא וְאֶחָד מְנַהֵל בֵּית
חֹלִים, אֶחָד מְנַהֵל מַחֲלָקָה, אֶחָד עוֹרֵךְ דִּין
אֶחָד מְזָכִיר, אֶחָד הוּא כָּבֵר שׁוֹפֵט, אֶחָד
נִמְצָא בְּבִגְדֵי אֶחָד נִמְצָא בְּבִדָּה, אֵין לִי, אֵה
יֵשׁ לִי אֶחָד בִּישִׁיבָה, יֵשׁ אֶחָד בִּישִׁיבָה קַח
אוֹתוֹ, מִי שְׁלוֹמֵךְ בִּישִׁיבָה לֹקָחִים אוֹתוֹ,
אֵתָה אֵל תִּלְמַד בִּישִׁיבָה מֵהַיּוֹם תִּדְעֵה, הוּא
אָמַר יֵשׁ אֶחָד בִּישִׁיבָה - קוֹדֵשׁ לָהּ, קוֹדֵשׁ
קוֹדֵשִׁים, אֵתָה יָכוֹל לְשַׂרְף אוֹתוֹ אִזּוּ אִם אָדָם
לֹמֵד בִּישִׁיבָה שׁוֹרְפִים אוֹתוֹ, אִזּוּ זֶה הָיָה
הַמְּנַטְאֵלִיּוֹת, אֲנָשִׁים הִבִּינוּ שְׂזֵה רְצוֹן ה',
וּבְמִצְרִים הָיָה פֶּסֶל לָהּ, כִּי מִצַּד אֶחָד הַפֶּסֶל
עָבַר בַּיָּם סוּף, עָשׂוּ פֶּסֶל חֲדָשׁ וְהָיָה עוֹד
פֶּסֶל.

ו. הַרְבֵּה אוֹמֵר שְׁמִי שְׂבָא לְרֹאשׁ
הַשָּׁנָה אִזּוּ מוֹרִידִים לוֹ כָּל הַמַּסְכִּים מֵהַמַּח, כָּל
הַמַּסְכִּים, הַכֹּל, כִּי אָדָם צָרִיךְ רַק לְלַמּוֹד
גְּמָרָא, בְּרִסְלָב זֶה רַק לִימּוּד גְּמָרָא אֲנָשִׁים
לֹא יוֹדְעִים מֵה זֶה בְּרִסְלָב, אִם לִקְפוּץ עַל
הַשְּׁלַחֲנוֹת, אוֹ לִקְפוּץ עַל הַגְּגוֹת אוֹ עַל
הַגְּגוֹת שֶׁל הַטְּנָדְרִים, זֶה מַחֲלֻקֶּת עַל מֵה
קוֹפְצִים, אִם עַל הַשְּׁלַחֲנוֹת אוֹ עַל הַגְּגוֹת שֶׁל
הַטְּנָדְרִים אוֹ עַל הַמְרַפְסוֹת אוֹ עַל הַגְּגוֹת שֶׁל

הַבָּתִּים, יֵשׁ הַמּוֹן שִׁיטוֹת בְּזֶה,
אֲבָל הַרְבֵּה אוֹמֵר שְׂבָרְסָלָב זֶה לִימּוּד
גְּמָרָא, לְדַעַת סוּכָה בַּעַל פֶּה, אָדָם עֹכְשִׁי
נִגְמַר סְכוּת עֹכְשִׁי אֶפְשָׁר לְלַמּוֹד אֵת זֶה,
אֲחֵרֵי זֶה שָׁנָה הַבָּאָה הוּא כָּבֵר יָדַע אֵת כָּל
הַשִּׁיטוֹת, רַב חָנָא בַּר רַב הוֹנָא אִם הַסְכָּה,
מַחֲלֻקֶּת אִם רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ וְשִׁלְחָנוֹ וְצָרִיךְ
לְרֹאוֹת אֵת הַסְכָּךְ, אֶחָד אוֹמֵר מַחֲלֻקֶּת אִם
רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ עַד אַרְבַּע אַמּוֹת, אֲבָל מֵאֲרַבַּע
אַמּוֹת כָּבֵר אֶפְשָׁר לְרֹאוֹת אֵת הַסְכָּךְ,
מַחֲלֻקֶּת בְּשֵׁאִין דְּפָנוֹת מַגִּיעוֹת לַסְכָּךְ כִּי אִזּוּ
לֹא מְרִימִים אֵת הָרֹאשׁ, אִם הַדְּפָנוֹת מַגִּיעוֹת
לַסְכָּךְ אִזּוּ אָדָם מְרִים אֵת הָרֹאשׁ הוּא רוֹאֶה
אֵת הַסְכָּךְ, אִזּוּ בְּסוּף הִבִּיאוּ לְרֹאֶה אֵת
הַמַּעֲשֶׂה שֶׁהָיָה עִם הִילְנֵי הַמַּלְכָּה, בְּסוּף הָיָה
נַעֲלָמָה אֲמַרְתִּי אֵת זֶה בְּבִדִּיחָה אֲבָל בְּסוּף
זֶה הָיָה בְּאַמְתִּי, אֵיךְ שִׁפְתָּחוּ אֵת הַקָּבֵר חָטְפוּ
אוֹתָהּ.

ז. בְּמַלּוּה מַלְכָּה אֶפְשָׁר לְהַחֲיוֹת אֵת
כָּל הַמֵּתִים, מַלּוּה מַלְכָּה זֶה עֲצָם לוֹז, מִי
שֶׁאוֹכֵל מַלּוּה מַלְכָּה וּמִקְשִׁיב לְשַׁעוֹרִים
יְהִיָּה לוֹ כַּח לְהַחֲיוֹת מֵתִים וּלְרַפָּא אֵת כָּל
הַחֹלִים, וּלְהִבִּיא אֵת הַגָּאוּלָּה הַשְּׁלָמָה
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

דהמוציא מחבירו עליו הראיה.

קצות החושן סימן קמ"ב

ביצד היא החזקה – הקצוה"ח דין מה הטעם שחזקת קרקעות היא ג' שנים.

גריש פרק חזקת הבתים (ב"ב כט, א) מסיק בגמרא

טעמא דחזקה"ח – מסקנת הגמ' שהטעם שחזקה של קרקע היא ג' שנים הוא משום דער תלת שנין מודהר אינש בשטרא – שבשלוש שנים הראשונות הקונה שומר את השטר של הקניה כיון שהוא חושש שמא יבואו לערער על השדה ולומר שהוא לא קנאה, אבל טפי לא מודהר – אבל יותר משלוש שנים הוא לא שומר על השטר, כיון שהוא אומר שאם שלוש שנים אף אחד לא עירער כנראה שאף אחד לא יערער יותר.

ואפתי צריך טעמא – ועדיין צריך טעם נוסף, דזה לא טעם מספיק דנהי דזה לא

ריעותא^ט במה דלית ליה שטרא – שאמנם זה לא ריעותא שאין לו שטר, ומשום דטפי לא מודהר – מטעם שאמרנו שאחרי שלוש שנים הוא כבר לא נזהר לשמור על השטר, אבל סוף סוף אין לו ראיה – אבל עדיין אין לו ראיה שהוא קנה את השדה, והכי מוציאין ממרא קמא בלא ראיה – ואיך אפשר להוציא את הקרקע מהבעלים הראשונים בלי ראיה שהוא קנה את הקרקע, כלומר שזה שהוא החזיק שלוש שנים בקרקע זה לא ראיה, ואיך מוציאים מיד הבעלים בלי ראיה והרי קי"ל

שלחן ערוך חשן משפט סימן קמ

(ו) ביצד היא החזקה, שישתמש בו ויהנה ממנו ג' שנים מיום ליום, כל דבר כפי הנאות ותשמישו: הגה' – ואינו צריך להביא ראיה שהשתמש בכל החזקים שבבית, אלא אם נשתמש בדרך הבעלים החזיק בכל הבית (תשובת רש"י א"י סימן תתקמ"א), שכינן שהחזק בו ג' שנים ולא מחה בו שום אדם, לא נזהר עוד בשטרו, ונאמן לומר: מכרתו או נתתו לי ואבדתי שטרי: הגה' – וכל שלא החזיק כראיה אינה חזקה, אפילו ידוע שמכר לו קרקע רק שאינו ידוע שהיא זו שהחזיק בה, יכול המוכר לטול קרקע זו ולומר שמכר לו קרקע אחרת הגרועה מזו (בית יוסף בשם הרשב"א).

והנה בחודשי תרמ"ב בפרק חזקת הבתים (ב"ב מב, א) כתב גבי אכלה האב שנה והבן שנתיים זה לשונו: יש מפרשים דקא בבנו גדול – שדווקא אם הבן גדול הרי חזקתו בקרקע חזקה, אבל אם הבן היה קטן אין זה חזקה, כיון שקטן לאו בר מחויי ביה הוא – כיון שאי אפשר למחות בקטן, והלכך לאו בר חזקה הוא – ולכן אין חזקתו חזקה, והטעם שקטן לאו בר מחויי הוא דכיון דכי מחי לאו בר אודהרי בשטרא הוא – שכיון שגם אם ימחו בו הוא לא ידע להיזהר ולשמור על השטר, כיון שקטן לא יודע לשמור, איהו נמי לא מחי וכו' – לכן המערער לא מחה בו, כיון שגם אם הוא ימחה זה לא יועיל.

אבל אומר הרמב"ן ואין אני מחזק בטעם זה – אינני מסכים עם הטעם הזה, כיון דטעמא דחזקה

לאו משום אודהרי ידידה בלחוד – כיון שהטעם של חזקת ג' שנים היא לא רק בגלל שהוא לא נזהר בשטרו לאחר ג' שנים, אלא כיון שנכנסו לקרקע שלו והוא שתק רגלים לדבר שהוא באמת מכר את זה, כיון שהוא לא היה שותק אם זה היה משתלט לו על קרקעו וזה שהוא שתק זה ראיה שהוא מכר לו את קרקעו, ובאמת לפי טעם זה מיד שהוא נכנס לקרקע היה צריך להיות חזקה, אלא שתוף שלש אמרינן ליה למחזיק אחרי שטרו – אלא שבשלוש שנים הראשונות אנו אומרים למחזיק שיביא

^ט זה לא ריעותא כיון שאחרי ג' שנים אנו אומרים שהוא לא נזהר לשמור את השטר.

^כ וז"ל הגמ' (ב"ב מ"ב ע"א). ת"ר אכלה האב שנה והבן שנים, האב שתים והבן שנה, האב שנה והבן שנה והלוקח שנה כרי זו חזקה.

^ט לשון הגמ' שם: אלא אמר רבא שתא קמיתא מיוחדר איניש בשטריה, תרתיה ותלת מיוחדר, טפי לא מודהר.

^י ריעותא, פירושו 'דבר רע', כלומר שזה לא נראה טוב, שבדרך כלל אדם שמוען שקנה קרקע אז יש לו שמר קניה, וכיון שלו אין שמר אז זה ריעותא, אבל מ"מ אחרי ג' שנים

שטר, ואם הוא לא מביא שטר אז הוי ריעותא ולכן אינו נאמן, וְלֹאֲחֹר שְׁלֹשׁ בִּינָן דְּלֹא מְזַדְהֵר בֵּיהּ טָפִי – אבל לאחר שלוש שנים כיון שהוא לא נזהר לשמור את השטר, אִיתְרַע לִיהּ הָאִי טַעְנָה – אז כבר לא טוענין למחזיק 'אחוי שטרך', וְאִמְרִינָן לֹא לְהִנָּם שְׁתַּק אלא באמת מכר לו את הקרקע, וזה שאין לו שטר זה בגלל שהוא לא נזהר לשומרו כיון שעברו ג' שנים, וְקָטְן נָמִי לֹא בְּרֵי אֲדוֹהוּרֵי טָפִי הוּא – וכיון שהטעם הוא משום דשתק א"כ גם בקטן אומרים את הטעם הזה דכיון דשתק זה ראייה שמכר לו את הקרקע, ואחרי ג' שנים הוי חזקה אפי' שאין שטר בידו כיון דקטן לאו בר אדוהורי טפי הוא, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ עֵינֵן שָׁם.

וּמִבּוֹאֵר מִדְּבָרֵינוּ דְּעִיקָר טַעְמָא דְּחֻזָּקָה הוּא, דְּמִשּׁוּם דְּשִׁתַּק רְגָלִים לְדַבֵּר דְּמִסְתַּמָּא מְכָרוּ לוֹ – שהריאיה שהוא מכר לו זה עצם זה שהוא שתק, אָלֹא דִתְוֹף שְׁלֹשׁ אִיתְרַע – אלא שבשלוש שנים הראשונות יש ריעותא, מִשּׁוּם דְּאִמְרִינָן לִיהּ אַחֵוי שְׁטָרְךָ, וּלְבָתֵּר שְׁלֹשׁ – אבל אחרי שעברו ג' שנים דְּלֹא רְעוּתָא הוּא – שזה לא ריעותא שאין לו שטר מִשּׁוּם דְּטָפִי לֹא מְזַדְהֵר – כיון שאחרי שנים הוא לא נזהר בשמירת השטר, אִמְרִינָן חֻזָּקָה מִדְּשִׁתַּק – אנחנו אומרים שזה חזקה, שכיון ששתק וְדִאי מְכָרוּ לוֹ, וְכֵן כָּתֵב בְּסֵפֶר תּוֹרַת חַיִּים רִישׁ פָּרָק חֻזָּקָה (ב"ב כט, א) עֵינֵן שָׁם.

וְלַעֲנִיית דַּעֲתִי עִיקָר חֻזָּקָה דְּשְׁלֹשׁ שָׁנִים אִינוֹ מִטַּעַם שִׁכְתָּב הֶרֶמְבֵּ"ן דְּכִיּוֹן שִׁתַּק וְדִאי מְכָרוּ לוֹ, אָלֹא זֶה תִּקְנַת חֲכָמִים שִׁחְכְּמִים תִּיקְנוּ מִשּׁוּם תִּיקְנוּ הָעוֹלָם, כִּיּוֹן דְּלֹא רְגִילִי לְהִתְהַר בְּשִׁטְר טָפִי מִשְׁלֵשׁ, דְּסוֹבֵר הַמַּחְזִיק בִּינָן דִּיּוֹשֵׁב בְּתוֹכֹה מִשָּׁף שְׁלֹשׁ שָׁנִים יֵאָזֵן עוֹרֵר עָרְעוֹר, אִזּוּ הוּא בִטּוֹחַ שְׁשׁוֹב לֹא יִתְעוֹרֵר עוֹד עָרְעוֹר וְלֹא מְזַדְהֵר טָפִי, וְאִם לֹא נִתְקַן לָהֶם תִּקְנָה שִׁיחִיהּ חֻזָּקָה בִּג' שָׁנִים יִמְשָׁף מִזֶּה פְּסִידָא דְּלִקְוֹחוֹת – יִהְיֶה מִזֶּה הַפֶּסֶד לְלִקְוֹחוֹת, שֶׁהִבְעֵלִים

כא וז"ל הרמב"ם שם: טען (המערער) מפני שלא הגיע אלי הדבר (לא מחיתי) שהרי הייתי במדינה רחוקה, אומרים לו אי אפשר שלא יגיע לידך הדבר בשלוש שנים, וכיון שהגיע אליך היה לך למחות בפני עדים ותודיע אותם שפלוני גזל אותי ולמחר אתבענו בבין, הואיל ולא מחית אתה הפסדת על עצמך.

כב וז"ל הגמ' שם: אמר רב זכיד ואם טען ואמר לפירות הורדתינו נאמן, והני מילי בתוך שלש אבל לאחר שלש לא, אמר ליה רב אשי לרב כהנא אי לפירא אחתיה מאי הוי

יבואו לערער אחרי הרבה שנים ויאבד להם השטר עד אז כיון שלא נזהרו עליו והם יפסידו את הקרקע, לְכֵן רָאוּ חֲכָמִים לְתַקַּן שִׁיחִיָּה נְאֻמָּן בְּחֻזָּקָת שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְהַמְעָרֵר שֶׁהֶאֱמַת אָתוּ – ואם באמת המוחזק לא קנה את הקרקע והאמת עם המערער, או יַעֲשֶׂה מִחְזָא תוֹף שְׁלֹשׁ וְאַחֵר הַמִּחְזָא גַם הַמַּחְזִיק יִזְדַּהֵר בְּשִׁטְרוֹ, וְאִם אִינוֹ מִזְחָה תוֹף שְׁלֹשׁ יִפְסִיד הַמְעָרֵר.

וְכֵן נִרְאֶה מִלְשׁוֹן הַמְמוּקֵי יוֹסֵף רִישׁ פָּרָק חֻזָּקָה (ב"ב כט, א) שדין חזקת קרקעות ב' שנים זה תקנת חכמים וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: טָפִי לֹא מְזַדְהֵר בִּי סָבֵר לֹא יַעֲרַר עוֹד וְכו' וְלִפִּי שְׂדֵעַת הָעוֹלָם כֵּן – וכיון שרוב העולם שומר את שטרו ג' שנים, לֹא תִיקְנוּ חֲכָמִים אָלֹא שְׁלֹשׁ שָׁנִים עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ, וּמִשְׁמַע דִּתְקַנְתּוּ חֲכָמִים הוּא, וְנִתְקְנוּ שְׁנֵיהֶם הַמַּחְזִיק וְהַמְעָרֵר – שהמחזיק אם נאבד לו שטרו לאחר ג' שנים יש לו חזקה, והמערער יכול למחות בתוך ג' שנים וְכַמּוֹ שִׁכְתָּב.

וְזֶה לְשׁוֹן הֶרֶמְבֵּ"ם (פ"א מהלכות טוען הל' ב) הוֹאִיל וְלֹא מִחִית אָתוּהּ, הִפְסַדְתָּ עַל עֲצָמְךָ עֵינֵן שָׁם כ"א, וְזֶה נִרְאֶה בְּדִבְרֵינוּ דְּהַתְקַנָּה הִיא לְשְׁנֵיהֶם, הַמַּחְזִיק יִחְזִיק בְּשֵׁלֹו אַחֵרֵי חֻזָּקָתוֹ שְׁלֹשׁ, וְהַמְעָרֵר אִם הֶאֱמַת אָתוּ הִיא לוֹ לְמַחֹת וּמִדְּלֹא מִיחָה הִפְסִיד. וְאִלוּ לִפִּי טַעְמָא דְּהֶרֶמְבֵּ"ן לֹא מִסְתַּדֵּר לְשׁוֹן הֶרֶמְבֵּ"ם, דְּאִמְרִינָן – שהיינו צריכים לומר הוֹאִיל וְלֹא מִיחָה רְגָלִים לְדַבֵּר שֶׁמְכָרוּ לוֹ וְלֹא שִׁיף הַלְשׁוֹן שֶׁל הִפְסַדְתָּ עַל עֲצָמְךָ, רואים ראייה מדברי הרמב"ם כדברי הקצוה"ח שזה תקנת חכמים, ולא כרמב"ן שסובר דהוֹאִיל וְלֹא מִיחָה רְגָלִים לְדַבֵּר שֶׁמְכָרוּ לוֹ.

הקצוה"ח מביא ראייה לדבריו מתוס', וְעֵינֵן תּוֹסְפוֹת פָּרָק חֻזָּקָה הִתִּיתִּים (ב"ב לה, ב ד"ה ואי לפירא אחתיה) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: אֵין לְפָרֵשׁ דְּרַב אֲשִׁי סוֹבֵר דְּלַעוֹלָם נְאֻמָּן לֹאֲמַר לְפִירוֹת הוֹרְדִיתְךָ, דָּאִם כֵּן קָשָׁה מֵאִי טַעְמָא דְּרַבְּנָן דְּבִעֵי שְׁלֹשׁ שָׁנִים מִיּוֹם לִיּוֹם – כלומר שאין

ליה למעבד, אמר ליה איבעי ליה למחויי, עכ"ל הגמ', ועל זה אומר תוס' שר' אשי לא בא לומר שיהיה המערער נאמן גם לאחר ג' שנים וכו'.

כב לפירות הורדתיך – פירושו שטוען שמכר לו רק את פירות השדה ולכן נתן לו להיות בקרקע כדי שיקח את הפירות, אבל את גוף הקרקע לא מכר לו, ולכן רוצה שיהיה לו את הקרקע.

לומר שר' אשי סובר שגם אחרי ג' שנים הוא יהיה נאמן לומר 'לפירות הורדתיך', דא"כ לא יובן הטעם של רבנן שאומרים שבשלוש שנים הוי חזקה, **דְּהָא לְדִידְהָא – דְּלִפִּי שִׁטָּת ר' אשי, לִיכָא לְמִימַר בְּדַמְפָּרֶשׁ רָבָא יִישׁ פֶּרֶק חֻזְקָת (כט א) דְּעַד שְׁלֹשׁ שָׁנִים מְזַדְהָר אִינְשׁ בְּשִׁטְרוֹ, טְפִי לֹא מְזַדְהָר דְּהָא אִם תֹּאמַר דְּלַעֲלוּם נֶאֱמַן לומר 'לפירות הורדתיך' או לְעוֹלָם צְרִיךְ לְשׁוּמְרוֹ פֶּן יֵאמַר לְפִירוֹת הוֹרְדַתִּיךְ. אלא ודאי שגם ר' אשי סובר שאחרי ג' שנים אינו יכול לומר 'לפירות הורדתיך', וכן הקשו בפרק המפקל (במ ק, א ד"ה אמר ליה רבינא) ע"פ שם.**

ודבריהם נראין תמוהין, וכי הא דלא מְזַדְהָר אִינְשִׁי בְּשִׁטְרָא טְפִי מִשְׁלֵשׁ הֵינּוּ מִשּׁוּם דְּטַמְכִּי בְּרִאשִׁית חֻזְקָה שְׁלֹשׁ שָׁנִים, דְּאִם פֶּן הַחֻזְקָה סִיבָה שְׁלֹא יִזְדְּהָרִי טְפִי מִשְׁלֵשׁ שָׁנִים – וכי בגלל שיש חזקה אחרי ג' שנים בגלל זה אנשים לא נזהרים על השטר, וְאִדְרָבָה הרי זה הפוך הָא דְּלֹא מְזַדְהָרִי טְפִי מִשְׁלֵשׁ הוּא סִיבָה לְחֻזְקָה – בגלל שלא נזהרים לשמור על השטר אחרי שלוש שנים בגלל זה תיקנו חזקת ג' שנים. וְהֵינּוּ מִשּׁוּם דְּסַבְרִי פִּינּוּ שִׁינְשִׁבִּין בְּהַשְׁקָט וְשׁוּפִי שְׁלֹשׁ שָׁנִים שׁוּב לֹא יָבֹא עוֹד עוֹרֵר וּמִשּׁוּם הִכִּי לֹא מְזַדְהָרִי, וּמִזְהָר בָּא דִּינָא דְּחֻזְקָה שְׁהֶאֱמִינוּ בְּחֻזְקָת שְׁלֹשׁ – כלומר שבגלל שאדם לא נזהר לשמור שטרו לאחר ג' שנים, בגלל זה תיקנו דין חזקה בשלוש שנים, וּבִין לְשִׁטָּת הָרַמְבַּ"ן – שסובר שלאחר ג' שנים כיון שאין לו ריעותא בזה שאין לו שטר או הוי חזקה בגלל ששתק, וּבִין לְפִי מַה שֶּׁתְּבַתִּי דְּהוּא מִשּׁוּם תַּקְנָה בְּכָל זֹאת לְפִי שְׁנֵי הַשִּׁיטוֹת, הָא דְּלֹא מְזַדְהָרִי טְפִי מִשְׁלֵשׁ – זה שאנשים לא נזהרים לשמור את שטרם לאחר ג' שנים, הִיא קוֹדֶמַת לְדִינֵי דְּחֻזְקָה שְׁלֹשׁ שָׁנִים, וְאִם פֶּן אֶפְּלוּ נִימָא דִּינָא חֻזְקָה שְׁלֹשׁ שָׁנִים רִאשִׁיָּה אֶפְּלוּ הִכִּי לֹא מְזַדְהָרִי טְפִי מִשְׁלֵשׁ וּמִשּׁוּם דְּסַבְרִי שְׁלֹא יָבֹא עוֹד עָרְעוֹר – כיון שמה שאנשים אחרי ג' שנים לא שומרים את שטרם זה לא בגלל שיש חזקה אלא בגלל שסברי שיותר לא יבוא ערעור על קרקע זו, וְאִם פֶּן מַה קְשִׁיָּא לְהוּ דְּצְרִיךְ לִיְזַהֵר בְּשִׁטְרוֹ שְׁלֹא יֵאמַר

²² ותוס' תירץ שם שר' אשי התכוון לשאול מה בעל הקרקע יוכל לעשות אם באמת הורידו לפירות והוא לא רוצה שיהיה לו חזקה (כיון שר' אשי סבר שמהא לא עוזרת כשמועין שהורידו לפירות), אלא רק אם מוחה שגול ממנו הקרקע מועילה המהא) וע"ז תירץ לו ר' כהנא שמהא

לְפִירוֹת הוֹרְדַתִּיךְ – וא"כ מה הקושיא

של תוס' שצריך להזהר בשטרו גם אחרי ג' שנים כדי שלא יאמר 'לפירות הורדתיך', הרי מה שאנשים לא נזהרים בשטרם זה לא בגלל שיש חזקה שהרי החזקה היא בגלל שאנשים לא נזהרים בשטרם, ובאמת מה שאנשים לא נזהרים בשטרם זה פִּינּוּ דְּסַבְרִי שְׁלֹא יָבֹאוּ עוֹד שָׁם עָרְעוֹר וְעוֹרֵר עַל שְׁדָּהוּ, וא"כ מה הקושיא של תוס'.

וְלִכֵּן נִרְאֶה בְּבִיאוֹר דְּבִרְיָהֶם – ולכן נראה לבאר את דברי התוס', וְחֻסְפוֹת סַבְרִי טַעְמָא דְּחֻזְקָה כְּמוֹ שֶׁתְּבַתִּי, מִשּׁוּם תַּקְנַת חֲכָמִים שְׁלֹא יִפְסִידוּ הַמְּחֻזְקִים, פִּינּוּ דִּינָאֵינוּ נִזְהָר בְּשִׁטְרוֹ טְפִי מִשְׁלֵשׁ – שתוס' גם סוברים שהטעם של חזקת ג' שנים זה תקנת חכמים, וְכִינּוּ דְּאֶפְּתִי מְצִי אָמַר לְפִירוֹת הוֹרְדַתִּיךְ – וכיון שבהו"א תוס' הבינו שדעת ר' אשי שלא ועיל חזקת ג' שנים אם אמר שהורידו לפירות (אלא רק אם טוען שנכנס ללא רשות או שגזלו ממנו מועיל חזקה אם לא מחה), אִם פֶּן מַה הוּעִילוּ חֲכָמִים בְּתַקְנָתָם כִּיּוֹן שְׁתַּמִּיד יוֹכֵל הַמַּעֲרַעַר לַטַּעוֹן לְפִירוֹת הוֹרְדַתִּיךְ וְלַהּוֹצִיאוֹ מִהַקְרָע, וא"כ הָא לְעוֹלָם צְרִיךְ שְׁמִירַת הַשְּׁטָר שְׁלֹא יֵאמַר לְפִירוֹת הוֹרְדַתִּיךְ – הרי לעולם הוא יצטרך לשמור את שטרו כדי שלא יטען 'לפירות הורדתיך', פִּינּוּ דְּלֹא הוּעִילוּ בְּתַקְנָתָם – וכיון שבכל מצב הוא יצטרך לשמור את השטר, לְמַה מְהִיץ חֻזְקָה לְמַה מוֹעִילָה הַחֻזְקָה²³.

אָכֵל לְפִי שִׁיטַת הָרַמְבַּ"ן לֹא הָיָה מְקַשֵּׁי תוֹסְפוֹת מִיָּד – לא היה לתוס' שום קשיא, וְכְמוֹ שֶׁתְּבַתִּי – וחוזרת קושיית הקצוה"ח דלעיל (דמה שאנשים לא מזדהרי זה לא בגלל החזקה, אלא החזקה היא בגלל שאנשים לא מזדהרי), וקושיית התוס' תובן רק אם נאמר שהטעם של תוס' זה משום תקנת חכמים ואז נוכל להקשות 'מה הועילו חכמים בתקנתך', אבל לפי שיטת הרמב"ן שזה רק ראיה ואין פה שום תקנה, אז לא קשה קושיית תוס', שכיון שזה לא תקנה או באמת הוא יצטרך לשמור את שטרו לעולם שמה יטען 'לפירות

מועילה גם כשהורידו לפירות אלא רק הוא צריך למחות ולומר שקרקע זו אינה שלו אלא לפירות הורדתינו.

²³ ועל זה תירצו התוס' שגם לדעת ר' אשי אינו נאמן לטעון 'לפירות הורדתיך' אחרי ג' שנים, אלא בעל הקרקע צריך למחות בתוך ג' שנים ולומר לפירות הורדתינו, וא"כ מועילה החזקה כדי שלא יצטרך לשמור על שטרו.

הורדתיו, ורק כשטוען שגזל את הקרקע אז הוא שתיקתו ראייה והוא חזקה אחרי ג' שנים. וד"ק.

וכן נראה מוכח דעיקר חזקה משום תקנת חכמים, דלפי מה שכתב הרמב"ן טעמא דחזקה מדשנתק מסתמא מכר, אם פן תיקשי - א"כ יהיה קושיא, מהא דנקמא לן בדלי ליה צנא דפירי לאלתר הוי חזקה - שאם בעל הקרקע הגביה על גבי המחזיק סל של פירות לאלתר הוי חזקה, ואם טען לפירות הורדתיו נאמן - אבל אם טוען שמכר לו רק את הפירות נאמן ולא הוי חזקה, כדאיתא פ"ק חזקת הבתים (ב"ב לה, ב) ואילו גבי חזקה שלש שנים אפילו טען לפירות הורדתיו אינו נאמן ואמרין ה"ה לו למחזיקי שירד לפירות, ואם אינו אלא משום שתיקה רגלים לדבר שמכר - ואם נאמר כטעמא דהרמב"ן דכיון דשתק רגלים לדבר שמכר, אם פן הא דשתק ולא מחה, ודאי לא עדיפא מדלי לי צנא דפירי דשם הוא עושה מעשה ממש ובכל זאת הוא נאמן בג' שנים ראשונות לומר לפירות הורדתיו ואם כשעשה מעשה אנו אומרים שהוא נאמן מכל שכן בשתיקה שזה פחות ראייה מעושה מעשה, שיהיה נאמן לטעון לפירות הורדתיו, ואם אתה אומר שכל הטעם של חזקת ג' שנים זה רק משום דהשתיקה רגלים לדבר שמכר, א"כ זה לא עדיף מדלי ליה צנא דפירי דעושה מעשה ואפי' הכי הוא נאמן לומר לפירות הורדתיו, וא"כ כל שכן כששתק שיהיה נאמן, וא"כ צריך המערער להיות נאמן גם לאחר ג' שנים.

אלא ודאי נראה טעמא דחזקה משום תקנה - ולא משום דשתק, כיון דהשתיקה לאו כלום הוא,

והינו - והטעם שתיקנו חכמים תקנה זו משום דראו חכמים דלא נזהרו העולם בשטרות יותר משלש דסברי שלא יבא ערעור כלל, ולכן תקנו שיהיה נאמן אם לא ימחה המערער בשלוש שנים ראשונות, ואם לא מיחה הפסיד על עצמו כשלא מיחה. וכמו שכתב הרמב"ם (פ"א מהלכות טוען הל' ב, ו) ואפילו הורידו לפירות צריך למחות שחורידו לפירות - ואפי' כשהורידו לפירות צריך למחות בתוך ג' שנים ולומר שכל מה שהוא משתמש בשדו זה רק לצורך אכילת פירות אבל גוף הקרקע שייך לו ועין מה שכתבתי בסיומן קנר (ס"ח):

לסיכום: טעם חזקת ג' שנים:

לדעת הרמב"ן - כיון דשתק בעל הקרקע בשעה שראה אותו נכנס לקרקעו זה רגלים לדבר שמכרו לו וזה הראיה שמכרו לו, רק שבג' שנים הראשונות עדיין יכול למחות ולהוציא מידו, כיון שלמחזק יש ריעותא שאין לו שטר.

ולדעת הקצוה"ח - זה תקנת חכמים שאחרי ג' שנים יהיה חזקה, כיון שאדם לא נזהר בשטר אחרי שעובר ג' שנים ואף אחד לא מערער, וחוששים שמא יבוא בעל הקרקע אחרי הרבה שנים והקונה כבר יאבד את שטרו ויוציא את הקרקע מהקונה שלא כדין, לכן תיקנו חכמים שרק בג' שנים ראשונות יכול למחות ואחרי ג' שנים יש לו כבר חזקה.

(באדיבות איחוד ברסלב)



ברכת מזל טוב חמה ולבבית
שלוחה לידידינו
ר' נתנאל שניר
לרגל הולדת בנו במזל טוב



ברכת מזל טוב חמה ולבבית
שלוחה לידידינו ר' אביתר
עוזרי לרגל נשואי בנו החתן
נתן עב"ג בת ר' אהרן פרקש
במזל טוב



העלון נתרם לעילוי נשמת
ג'ולייט בת מזל טוב
נ.ל.ב.ע. ה'חשון
ולהצלחת נתן בן מטילדה

¹⁰ הובא דבריו לעיל הערה 4 (המתחילה: וז"ל הרמב"ם שם)

¹¹ הסבר ההוכחה הוא על פי 'קהלות יעקב' ב"ב סי' י"ח אות ד', ועיין מלואי חושן מה דכתב בשם הקהילות יעקב לדהות את הוכחת הקצוה"ח.

שמואל ב פרק כד פסוק ג: וַיֹּאמֶר יוֹאָב אֶל הַמֶּלֶךְ וַיֹּסֶף ה' אֱלֹקֶיךָ אֶל הָעָם כֹּהֵם וְכֹהֵם מֵאָה פְּעָמִים וְעֵינֵי אֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ רְאוּת...

רש"י (שם) כהם וכהם - כהם כפלים, וכהם שני כפלים, הרי ארבעה כפלים, וכן חוזר וכופל את הכפילה, עד מאה פעמים, נמצאת ברכתו של יואב יתירה על של משה שאמר (דברים א יא) ככם אלף פעמים תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף מט/א: .ויקבר בביתו במדבר אטו ביתו מדבר הוא אמר רב יהודה אמר רב כמדבר מה מדבר מופקר לכל אף ביתו של יואב מופקר לכלויואב יחיה את שאר העיר אמר רב יהודה אפילו מוניני וצחנתא טעים פריס להו

מס'	X2	מס' אפסים	במילים
51	4503599627370496	15	
52	9007199254740992		
53	18014398509481984	16	עשרות מליוני מליארד
54	36028797018963968		
55	72,057,594,037,927,936		
56	144115188075855872	17	מאות מליוני מליארד
57	288230376151711744		
58	576460752303423488		
59	1152921504606846976	18	טריליון
60	2,305,843,009,213,693,952		
61	4611686018427387904		
62	9223372036854775808		
63	18446744073709551616	19	עשרות טריליון
64	36893488147419103232		
65	73,786,976,294,838,206,464		
66	147573952589676412928	20	מאות טריליון
67	295147905179352825856		
68	590295810358705651712		
69	1180591620717411303424	21	אלפי טריליון
70	2,361,183,241,434,822,606,848		
71	4722366482869645213696		
72	9444732965739290427392		
73	18889465931478580854784	22	רבבת טריליון
74	37778931862957161709568		
75	75,557,863,725,914,323,419,136		
76	151115727451828646838272	23	מאה אלף טריליון
77	302231454903657293676544		
78	604462909807314587353088		
79	1208925819614629174706176	24	מליון טריליון
80	2,417,851,639,229,258,349,412,352		
81	4835703278458516698824704		
82	9671406556917033397649408		
83	19342813113834066795298816	25	עשרות מליון טריליון
84	38685626227668133590597632		
85	77,371,252,455,336,267,181,195,264		
86	154742504910672534362390528	26	מאות מליון טריליון
87	309485009821345068724781056		
88	618970019642690137449562112		
89	1237940039285380274899124224	27	מליארד טריליון
90	2,475,880,078,570,760,549,798,248,448		
91	4951760157141521099596496896		
92	9903520314283042199192993792		
93	19807040628566084398385987584	28	עשרות מליארד טריליון
94	39614081257132168796771975168		
95	79,22,8162,514,264,337,593,543,950,336		
96	158456325028528675187087900672	29	מאות מליארד טריליון
97	316912650057057350374175801344		
98	633825300114114700748351602688		
99	1267650600228229401496703205376	30	אלף מליארד טריליון
100	2,535,301,200,456,458,802,993,406,410,752		

מס'	X2	מס'	במילים
1	4		
2	8		
3	16	1	עשרות
4	32		
5	64		
6	128	2	מאות
7	256		
8	512		
9	1024	3	אלפים
10	2,048		
11	4096		
12	8192		
13	16384	4	רבבות
14	32768		
15	65,536		
16	131072	5	מאות אלפים
17	262144		
18	524288		
19	1048576	6	מליון
20	2,097,152		
21	4194304		
22	8388608		
23	16777216	7	עשרות מליונים
24	33554432		
25	67,108,864		
26	134217728	8	מאות מליונים
27	268435456		
28	536870912		
29	1073741824	9	מליארד
30	2,147,483,648		
31	4294967296		
32	8589934592		
33	17179869184	10	עשרות מליארד
34	34359738368		
35	68,719,476,736		
36	137438953472	11	מאות מליארד
37	274877906944		
38	549755813888		
39	1099511627776	12	אלפי מליארד
40	2,199,023,255,552		
41	4398046511104		
42	8796093022208		
43	17592186044416	13	רבבת מליארד
44	35184372088832		
45	70,368,744,177,664		
46	140737488354328	14	מאה אלף מליארד
47	281474976710656		
48	562949953421312		
49	1125899906842624	15	מליון מליארד
50	2,251,799,813,685,248		

עם אלפי מראי מקומות
600 עמודים

הופיע

אור חדש על ציון תעאיד, ונקה כפני בלילה לאור



יצא לאור הספר

בקולות וברקים

ובו רוב ככל שיעורי הרב שנמסרו בשנת תשע"ח

ההילולות • הכנסים • חוגי הבית

השיעורים הופיעו מידי שבוע בעלוני שבי'אור ועברו הגהה עריכה וניקוד מחדש

ניתן להשיג על יד אולם התפילות או בטלפון 058-3289-318
וכן בחנות עין יעקב מול שטיבלאך מאה שערים ירושלים

שבי'אור